
Dokument s plenarne sjednice

A9-0284/2021

14.10.2021

IZVJEŠĆE

o akcijskom planu za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a
(2021/2007(INI))

Odbor za pravna pitanja

Izvjestiteljica: Marion Walsmann

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	18
PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE	21
MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ.....	22
MIŠLJENJE ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA.....	30
MIŠLJENJE ODBORA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ	38
MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE	45
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	53
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	54

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o akcijskom planu za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a (2021/2007(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 25. studenog 2020. naslovljenu „Farmaceutska strategija za Europu” (COM(2020)0761),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 19. veljače 2020. naslovljenu „Europska strategija za podatke” (COM(2020)0066),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 25. studenog 2020. naslovljenu „Iskorištavanje inovacijskog potencijala EU-a: Akcijski plan za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a” (COM(2020)0760),
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezin članak 17. stavak 2.,
- uzimajući u obzir Sporazum o Jedinstvenom sudu za patente¹,
- uzimajući u obzir Sporazum WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (Sporazum TRIPS) iz 1995.,
- uzimajući u obzir Ženevski akt Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO), koji je stupio na snagu 26. veljače 2020.²,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost³,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2019/933 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 469/2009 o svjedodžbi o dodatnoj zaštiti za lijekove⁴,
- uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ⁵,
- uzimajući u obzir Direktivu 2004/27/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o izmjeni Direktive 2001/83/EZ o zakoniku Zajednice koji se odnosi

---

¹ SL C 175, 20.6.2013., str. 1.

² SL L 271, 24.10.2019.

³ SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

⁴ SL L 153, 11.6.2019., str. 1.

⁵ SL L 130, 17.5.2019., str. 92.

na lijekove za humanu uporabu⁶,

- uzimajući u obzir Direktivu 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o provedbi prava intelektualnog vlasništva⁷,
- uzimajući u obzir Direktivu 98/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o pravnoj zaštiti dizajna⁸,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 6/2002 od 12. prosinca 2001. o dizajnu Zajednice⁹,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije o istrazi farmaceutskog sektora iz 2009.,
- uzimajući u obzir zajedničko izvješće o analizi na razini poduzeća Europskog patentnog ureda (EPO) i Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) o pravima intelektualnog vlasništva i u uspješnosti poduzeća u Europskoj uniji iz veljače 2021.,
- uzimajući u obzir Komisijinu evaluaciju zakonodavstva EU-a o zaštiti dizajna,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća o utvrđivanju prioriteta EU-a za borbu protiv teškog i organiziranog kriminala za EMPACT u razdoblju od 2022. do 2025.,
- uzimajući u obzir detaljnu analizu koju je naručio Europski parlament naslovljenu „Standard Essential Patents and the Internet of Things” („Patenti bitni za normu i internet stvari”) iz siječnja 2019.,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2015. o Komunikaciji Komisije pod nazivom „Prema novom konsenzusu o zaštiti prava intelektualnog vlasništva: akcijski plan EU-a”¹⁰,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2020. o pravima intelektualnog vlasništva za razvoj tehnologija umjetne inteligencije¹¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2021. s preporukama Komisiji o izazovima organizatora sportskih događanja u digitalnom okruženju¹²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. listopada 2015. s preporukama Komisiji o mogućem proširenju zaštite oznake zemljopisnog podrijetla Europske unije na nepoljoprivredne proizvode¹³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. srpnja 2020. o strategiji za javno zdravlje EU-

---

⁶ SL L 136, 30.4.2004., str. 34.

⁷ SL L 157, 30.4.2004., str. 45.

⁸ SL L 289, 28.10.1998., str. 28.

⁹ SL L 3, 5.1.2002., str. 1.

¹⁰ SL C 407, 4.11.2016., str. 25.

¹¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0277.

¹² Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0236.

¹³ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0331.

- a nakon pandemije bolesti COVID-19¹⁴,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir mišljenja Odbora za razvoj, Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača, Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj i Odbora za kulturu i obrazovanje,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za pravna pitanja (A9-0284/2021),
- A. budući da su uravnotežena zaštita i provedba pravâ intelektualnog vlasništva od velike važnosti za europsko gospodarstvo te za oporavak i otpornost EU-a, posebno u kontekstu pandemije bolesti COVID-19;
- B. budući da je pandemija bolesti COVID-19 pokazala važnost politika zaštite intelektualnog vlasništva jer je skrenula pozornost na potrebu za učinkovitim mjerama za rješavanje problema nedostatka cjepiva protiv bolesti COVID-19 te je ugrozila egzistenciju radnika u kulturnim i kreativnim sektorima i dovela do gubitka egzistencijalno bitnih prihoda za te radnike;
- C. budući da je gospodarska kriza 2008. znatno manje utjecala na ulaganja u nematerijalnu imovinu, što pokazuje potencijal imovine u obliku intelektualnog vlasništva za stvaranje gospodarske stabilnosti i rasta te pozitivnu korelaciju između vlasništva nad pravima intelektualnog vlasništva te kvalitete i stabilnosti zapošljavanja; budući da studije pokazuju da poduzeća koja se koriste pravima intelektualnog vlasništva rastu brže, otpornija su na smanjenja gospodarske aktivnosti, povećavaju vrijednost poduzeća i jačaju svoj položaj na jedinstvenom tržištu; budući da navedene činjenice upućuju i na to da je važno poticati MSP-ove i pomoći im da zaštite i posjeduju prava intelektualnog vlasništva;
- D. budući da se broj registracija intelektualnog vlasništva u prvim mjesecima 2021. blago povećao u usporedbi s istim razdobljem 2020.; budući da bi se održiv i digitalan gospodarski oporavak nakon bolesti COVID-19 mogao temeljiti na pravima intelektualnog vlasništva; budući da je tijekom aktualne pandemije bolesti COVID-19 sustav brzog uzbunjivanja za opasne proizvode („RAPEX”) zabilježio alarmantan novi rekordni broj upozorenja;
- E. budući da se broj registracija intelektualnog vlasništva stalno povećava i da je jedinstveno tržište i dalje rascjepkano zbog razlika u nacionalnom zakonodavstvu; budući da su za europske patente i dalje potrebni usporedni nacionalni postupci potvrđivanja i rješavanja sporova; budući da i dalje postoje nedostaci, posebno pri provedbi, koji mogu ometati razvoj trgovačkih društava, posebno mikro poduzeća te malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi), ograničavati pristup potrošača inovativnim i sigurnim proizvodima te sprečavati da se inovacijama rješavaju socijalni izazovi;
- F. budući da su industrije koje se temelje na znanju izvor rasta i blagostanja; budući da su između 2012. i 2016. te industrije stvorile gotovo 30 % svih radnih mjesta i gotovo 45 % ukupne gospodarske aktivnosti (BDP) u EU-u, kako je prikazano u izvješću o analizi na razini industrije iz 2019. Europskog patentnog ureda (EPO) i Ureda Europske

---

¹⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)205.

unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO)¹⁵; budući da su industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva zaslužne za 93 % ukupnog izvoza robe iz EU-a u ostatak svijeta;

- G. budući da je intelektualno vlasništvo temeljno pravo u skladu s člankom 17. Povelje Europske unije o temeljnim pravima;
- H. budući da razvoj i napredak industrija utemeljenih na znanju uvelike ovisi o pravilima kojima se uređuje pravo intelektualnog vlasništva, a posebno o osiguravanju učinkovite zaštite efikasnim zakonodavstvom o patentima, žigovima, dizajnima, autorskim pravima i srodnim pravima, oznakama zemljopisnog podrijetla i zaštiti biljnih sorti te primjerenom i usklađenom primjenom pravila o zaštiti poslovnih tajni;
- I. budući da sustavi intelektualnog vlasništva doprinose razvoju novih lijekova te da su poticaji za intelektualno vlasništvo važni kako bi se zaista osigurao pristup cjenovno pristupačnim lijekovima; budući da novi lijekovi moraju biti u skladu s međunarodnim pravom o ljudskim pravima, međunarodnim javnim pravom i zahtjevima javnog zdravlja;
- J. budući da su europski inovatori predvodnici u zelenim tehnologijama i nositelji velikog dijela zelenih patenata te imaju snažne portfelje intelektualnog vlasništva u tehnologijama kao što su prilagodba klimatskim promjenama, hvatanje i skladištenje ugljika te pročišćavanje voda i obrada otpada;
- K. budući da je potrebno promicati vrednovanje i primjenu istraživanja i razvoja u Europi, što pokazuje činjenica da manjina podnositelja zahtjeva za priznavanje patenata u području umjetne inteligencije u svijetu potječe iz Europe iako iz Europe dolazi znatan postotak visokovrijednih publikacija o umjetnoj inteligenciji;

Općenito

1. podržava Komisiju u ostvarivanju ciljeva njezina Akcijskog plana za intelektualno vlasništvo iz studenog 2020. jer je snažna, uravnotežena i čvrsta zaštita pravâ intelektualnog vlasništva na nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini koja omogućuje povrat ulaganja posebno važna za gospodarski i društveni oporavak od bolesti COVID-19 i ostalih globalnih kriza te za dugoročnu otpornost na njih kako bi EU mogao brzo odgovoriti u skladu s načelima Uredbe (EU) 2021/241 o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost¹⁶, osigurava pravnu sigurnost i usklađenost s europskim zakonodavstvom te omogućuje stvaranje digitalnog i globalno konkurentnog održivog gospodarstva u Europi u kojem inovacije doprinose i općem dobru društva;
2. potvrđuje da se zaštitom pravâ intelektualnog vlasništva potiče kreativna, inventivna i inovativna djelatnost, što omogućuje da najveći mogući broj ljudi ima koristi od te djelatnosti; primjećuje da ta djelatnost omogućuje da izumitelji, inovatori i autori dobiju naknadu za svoja kreativna ostvarenja; poziva Komisiju da nastavi podupirati

---

¹⁵ EPO i EUIPO, *IPR-intensive industries and economic performances in the EU: Industry-level analysis report* (Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva i gospodarski rezultati u Europskoj uniji, Izvješće o analizi na razini industrije), treće izdanje, rujna 2019.

¹⁶ SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

sposobnost europskih poduzeća za stvaranje inovacija na temelju sveobuhvatnog režima intelektualnog vlasništva kako bi se očuvala učinkovita zaštita njihovih ulaganja u istraživanje i razvoj, osigurao pravedan povrat s pomoću licenciranja, nastavili razvijati otvoreni tehnološki standardi koji podržavaju tržišno natjecanje i mogućnost izbora te osiguralo sudjelovanje industrije EU-a u razvoju ključnih tehnologija na svjetskoj razini;

MSP-ovi i zaštita intelektualnog vlasništva

3. ističe da prava intelektualnog vlasništva donose mnoge koristi za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) te mikro poduzeća; naglašava da industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva nude kvalitetnija radna mjesta s boljim radnim uvjetima i većim plaćama; napominje da MSP-ovi koji posjeduju prava intelektualnog vlasništva ostvaruju do 68 % više prihode po zaposleniku i isplaćuju 20 % više plaće u usporedbi s onima koji nemaju takva prava; stoga je zabrinut zbog toga što mnogi MSP-ovi imaju poteškoća u utvrđivanju vlastite strategije intelektualnog vlasništva i u upravljanju svojim pravima intelektualnog vlasništva; zato pozdravlja vaučere za intelektualno vlasništvo, preddijagnozu pravâ intelektualnog vlasništva (IP-Scan) i druge inicijative Komisije i EUIPO-a kako bi se poduprli jednostavni postupci registracije i niske administrativne pristojbe za mikro poduzeća i MSP-ove te kako bi im se pomoglo da u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste svoje intelektualno vlasništvo; traži od Komisije, Europskog patentnog ureda (EPO) i EUIPO-a da razmotre proširenje tih inicijativa na sve vrste imovine u obliku intelektualnog vlasništva te da utvrde daljnje mjere za promicanje koristi od registracije pravâ intelektualnog vlasništva za razvoj aktivnosti MSP-ova;
4. uvjeren je da je potpora za MSP-ove, uključujući financijske i nefinancijske mjere, pravi način da im se osigura bolje znanje i da im se olakša pristup pravima intelektualnog vlasništva te da su financijski i pravni instrumenti Unije u tom pogledu od iznimne važnosti; stoga poziva Komisiju i EUIPO da tijekom gospodarskog oporavka nastave provoditi mjere za potporu upravljanju intelektualnim vlasništvom za MSP-ove i mikro poduzeća, uključujući pružanje pristupa informacijama i povezanim uslugama „sve na jednom mjestu” te savjetovanje o intelektualnom vlasništvu; naglašava da će ta potpora pomoći u iskorištavanju i promicanju svih nacionalnih i regionalnih inicijativa članova Mreže Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPN);
5. zabrinut je zbog toga što su, iako je nematerijalna imovina jedna od najvrjednijih vrsta imovine, samo rijetki europski MSP-ovi toga svjesni i imaju korist od svojeg intelektualnog vlasništva dok pokušavaju dobiti financijska sredstva; stoga pozdravlja najavljeni Europski informacijski centar za intelektualno vlasništvo kao jednu od mnogih mjera kojima će se osigurati da Europa dodatno kapitalizira vrijednost znanja koje naša poduzeća stalno stvaraju, razvijaju i razmjenjuju te da ta poduzeća dobiju potrebne instrumente i informacije ili aktivnije upravljaju tom imovinom; naglašava da korisni modeli pružaju brzu i jeftinu zaštitu tehničkih izuma i da su vrlo privlačni za MSP-ove; stoga potiče države članice koje još ne nude taj instrument da ga uspostave i poziva Komisiju da razmotri mogućnost uvođenja zaštite korisnih modela na razini EU-a koja trenutačno nije dostupna;

Paket jedinstvenog patenta

6. naglašava da će zahvaljujući paketu jedinstvenog patenta, koji obuhvaća europski patent s jedinstvenim učinkom (jedinstveni patent) i Jedinstveni sud za patente, zaštita patenata postati učinkovitija, a rješavanje sporova diljem Europe razumljivije jer će se izbjeći paralelni postupci u državama članicama, jeftinije jer će se smanjiti pravni troškovi te dostupnije i efikasnije, čime će se povećati pravna sigurnost; stoga traži od država članica sudionica koje to još nisu učinile da što prije poduzmu korake za ratifikaciju Protokola o privremenoj primjeni priloženog Sporazumu o Jedinstvenom sudu za patente (UPCA) ili da na neki drugi način izjave da ih taj Protokol obvezuje kako bi se omogućio brzi početak funkcioniranja paketa jedinstvenog patenta;
7. naglašava da je jedinstveni patent dodatna opcija paralelna s nacionalnim patentima te potiče države članice koje još ne sudjeluju u pojačanoj suradnji za stvaranje jedinstvene patentne zaštite i/ili još nisu pristupile Sporazumu o Jedinstvenom sudu za patente da nastave postupak koji će dovesti do njihova punopravnog sudjelovanja; podsjeća da inovativni MSP-ovi imaju koristi od dosljednog europskog patentnog sustava te naglašava da Sporazum o Jedinstvenom sudu za patente i njegov Poslovnik predstavljaju pažljivo uravnoteženo rješenje koje odražava temeljna načela Unije: proporcionalnost, fleksibilnost, pravednost i pravičnost; prima ne znanje smanjenje pristojbi i njihov povrat za MSP-ove u okviru Poslovnika Jedinstvenog suda za patente;
8. pozdravlja sustav alternativnog rješavanja sporova „sve na jednom mjestu” koji treba uspostaviti u skladu s člankom 35. Sporazuma o Jedinstvenom sudu za patente, kojim se ne zadire u postojeće nacionalne sustave kako se ne bi ugrozilo pravo stranaka na pristup pravosuđu; traži od država članica da omoguće brzo uvođenje centra za arbitražu i posredovanje u pogledu patenata te poziva Komisiju da procijeni bi li centar srednjoročno ili dugoročno mogao rješavati sve sporove u vezi s intelektualnim vlasništvom; pozdravlja nastojanje država članica da pronađu odgovarajuća rješenja za suočavanje s učincima Brexita;

Svjedodžba o dodatnoj zaštiti

9. naglašava da režim svjedodžbe o dodatnoj zaštiti unutar EU-a, iako je od velike praktične važnosti, trpi zbog fragmentirane provedbe u državama članicama; apelira na Komisiju da objavi smjernice za države članice i da riješi taj problem fragmentacije, među ostalim zakonodavnim prijedlozima utemeljenima na sveobuhvatnoj procjeni učinka;
10. priznaje da se u paketu jedinstvenog patenta ne predviđa jedinstveni naziv svjedodžbe o dodatnoj zaštiti te poziva države članice da podrže uspostavu takvog naziva kao logičnog proširenja jedinstvene patentne zaštite;
11. traži od Komisije da u nedostatku jedinstvenog naziva svjedodžbe o dodatnoj zaštiti osigura usklađenost između budućeg jedinstvenog patenta i postojećih režima svjedodžbe o dodatnoj zaštiti u EU-u uz pojašnjenje da nacionalni patentni uredi mogu dodjeljivati nacionalne svjedodžbe o dodatnoj zaštiti na temelju jedinstvenog patenta;
12. pozdravlja činjenicu da Komisija želi procijeniti potencijalan učinak prijedloga

jedinstvene svjedodžbe o dodatnoj zaštiti; napominje da bi se jedinstven naziv svjedodžbe o dodatnoj zaštiti sa suspenzivnim uvjetom ovisno o formalnoj odluci na nacionalnoj razini mogao uvesti čak i prije stupanja na snagu jedinstvenog patenta te stoga predlaže da se razmotri produženje mandata EPO-a kako bi taj ured mogao provesti ispitivanje zahtjeva za svjedodžbe o dodatnoj zaštiti na temelju jedinstvenih pravila;

13. ističe da neučinkovitost postupaka izdavanja svjedodžbe o dodatnoj zaštiti koči inovatore i proizvođače na štetu pravednog pristupa pacijenata liječenju te da su ravnopravni uvjeti od ključne važnosti za proizvođače generičkih i biosličnih lijekova u Uniji; stoga ističe da se zlouporabe razdvojenih prijava za registraciju patenata i povezivanje patenata moraju učinkovito rješavati; podsjeća da bi inovacije trebale zadovoljiti najhitnije potrebe društva i da bi u tom kontekstu trebalo promicati pravodobnu opskrbu lijekovima, uključujući generičke i bioslične lijekove, kao i njihovu cjenovnu pristupačnost i brzu dostupnost; naglašava da se moguća revizija takozvanog izuzeća Bolar, koje omogućuje provođenje ispitivanja patentiranih proizvoda kako bi se podržali zahtjevi za odobrenje za stavljanje u promet generičkih i biosličnih lijekova, a da se to ne smatra kršenjem patentnih pravâ ili svjedodžbi o dodatnoj zaštiti za lijekove, kao i učinkovit i trenutačan ulazak na tržište nakon isteka patentnih pravâ i svjedodžbi o dodatnoj zaštiti, može provesti tek nakon sveobuhvatne procjene učinka;
14. ističe važnu ulogu javnih ulaganja u istraživanje i razvoj te poziva Komisiju i države članice da osiguraju transparentnost u pogledu rezultata istraživanja i razvoja financiranih javnim sredstvima u farmaceutskom sektoru kako bi se uvjetima za patentiranje i licenciranje zajamčio povrat od javnih ulaganja u području javnog zdravlja;

Patenti bitni za normu

15. potvrđuje da su informacije o postojanju, opsegu i relevantnosti patenata bitnih za normu važne za poštene pregovore o licenciranju, čime se potencijalnom korisniku normi omogućuje da utvrdi razmjer svoje izloženosti patentima bitnim za normu i mogućim davateljima licencije; primjećuje da, iako se u većini slučajeva pregovori između voljnih stranaka odvijaju u dobroj vjeri, često dolazi do sporova u vezi s patentima bitnim za normu; predlaže da Komisija razmotri moguće poticaje za pregovore radi izbjegavanja sporova kako bi se izbjegli popratni troškovi tih sporova i smanjili drugi s njima povezani problemi;
16. naglašava da brojne prijave za registraciju patenata u okviru organizacija za razvoj normi tijekom postupka utvrđivanja normi kao potencijalno bitnih možda neće biti bitne za normu kako je konačno usvojena ili nakon odobravanja patenta te da bi se odgovarajućim, istinski neovisnim i transparentnim mehanizmom nadzora povećala transparentnost i pravna sigurnost; u tom pogledu pozdravlja pilot-studiju za procjenu bitnosti patenata bitnih za normu¹⁷;

---

¹⁷ Zajednički istraživački centar Europske komisije, *Pilot study for Essentiality Assessment of Standard Essential Patents* (Pilot studija za procjenu bitnosti patenata bitnih za normu), 2020.

17. traži od Komisije da zajedno s relevantnim akterima dodatno razmotri zahtjeve za neovisan, neutralan i transparentan sustav provjera bitnosti trećih strana utvrđivanjem potražnje, procjenom učinka i definiranjem uloge koju bi resursi kao što su tehnologije u nastajanju, na primjer umjetna inteligencija i s njom povezane tehnologije, i/ili tehničko stručno znanje koje pruža EPO mogli imati u tom kontekstu te da iskoristi znanje stečeno kao doprinos zakonodavnoj inicijativi o patentima bitnim za normu koja je predviđena za početak 2022. na temelju odgovarajućih procjena učinka;
18. priznaje važnost uravnoteženog sustava licenciranja za patente bitne za normu i insistira na važnosti stabilnih, učinkovitih i pravednih pravila s tim u vezi; ističe da su „pošteni, razumni i nediskriminirajući uvjeti” (FRAND) nejasni pravni pojmovi koji uključuju pravnu nesigurnost te poziva Komisiju da prati razvoj industrije i pruži veću jasnoću u pogledu različitih aspekata FRAND-a i sudske prakse, među ostalim uspostavom opservatorija (centar kompetencija) u tu svrhu; podsjeća na prethodni poziv Parlamenta Komisiji da objavljuje godišnja izvješća u kojima se navode stvarni slučajevi neusklađenosti s FRAND-om i slučajevi koji se odnose na tzv. „patent hold-ups” i „patent hold-outs”;
19. naglašava da je važno povećati transparentnost baza podataka organizacija za razvoj normi i poziva te organizacije da ažuriraju svoj sustav prijavljivanja i svoje baze podataka; u tom kontekstu ističe članak 9. stavak 1. točku (c) Uredbe (EU) 1257/2012¹⁸ kojim se EPO-u povjerava zadaća zaprimanja i registriranja obveza licenciranja koje je preuzeo nositelj jedinstvenog patenta u međunarodnim tijelima za normizaciju; poziva Komisiju da nastavi nadzirati ponašanje poduzeća iz trećih zemalja u međunarodnim tijelima za normizaciju koja, zajedno s nedavnim odlukama stranih sudova, stavljaju europska poduzeća u izrazito nepovoljan položaj jer potkopavaju konkurentnost europskog tržišta;
20. primjećuje važnost transparentnosti i napominje da je pri licenciranju patenata bitnih za normu u skladu s FRAND-om potrebno proaktivno pružati neophodne informacije unaprijed, čime se jamči pošten ishod pregovora u dobroj vjeri između stranâ; naglašava da pitanje može li nositelj patenta bitnog za normu odabrati razinu licenciranja u lancu opskrbe odnosno mora li svako poduzeće u lancu opskrbe imati pristup licenciranju još nije razjašnjeno te stoga traži od Komisije da surađuje s mjerodavnim dionicima kako bi se pronašao odgovarajući pristup tom pitanju i kako bi se ono razmatralo;
21. naglašava vrijednost postojećih dobrovoljnih inicijativa koje predvodi industrija za olakšavanje licenciranja patenata bitnih za normu za internet stvari, kao što su udruženja za licenciranje koja okupljaju veliku većinu europskih i međunarodnih poduzeća koja razvijaju mobilne tehnologije;

Oznake zemljopisnog podrijetla

22. podsjeća da je EU zaštitio oko 3300 proizvoda oznakama zemljopisnog podrijetla i da se godišnja vrijednost svih tih proizvoda povećala na više od 75 milijardi EUR te stoga pozdravlja inicijative i mjere za jačanje, modernizaciju, racionalizaciju i bolju provedbu sustava oznaka zemljopisnog podrijetla za poljoprivredne proizvode, hranu, vina i jaka

---

¹⁸ SL L 361, 31.12.2012., str. 1.

alkoholna pića kako bi taj sustav postao precizniji i učinkovitiji jer one doprinose stvaranju i zaštiti kvalitetnih radnih mjesta, promicanju socijalne, ekološke i gospodarske održivosti u ruralnim područjima te poticanju europske kulturne raznolikosti;

23. smatra da pitanje prevelikog administrativnog opterećenja za proizvođače u vezi s registracijom i izmjenama specifikacija te upravljanjem specifikacijama proizvoda s oznakom zemljopisnog podrijetla i oznakom zajamčeno tradicionalnog specijaliteta treba biti u središtu budućih rasprava; podsjeća da su postupci izmjene specifikacija za oznake zemljopisnog podrijetla pojednostavnjeni i usklađeni za vinske i poljoprivredno-prehrambene proizvode u okviru pregleda reforme zajedničke poljoprivredne politike te bi taj pristup trebalo jačati i ubuduće;
24. podsjeća da se procjenjuje da sjeme proizvedeno na gospodarstvima čini više od 80 % ukupnih potreba poljoprivrednika za sjemenom u nekim afričkim zemljama; poziva EU da podupre režime za prava intelektualnog vlasništva kojima se poboljšava razvoj lokalno prilagođenih sorti sjemena i sjemena koje su sačuvali poljoprivrednici, u skladu s odredbama Međunarodnog ugovora o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu (ITPGRFA) i člankom 19. Deklaracije UN-a o pravima seljaka i ostalih osoba koje rade u ruralnim područjima;
25. smatra da je nužno zaštititi prava intelektualnog vlasništva na način kojim se promiču istraživanja i inovacije, naročito u cilju uvođenja otpornijih poljoprivrednih sorti radi suočavanja s klimatskim promjenama, postizanja održivih i agroekoloških modela poljoprivrede kojima se štite prirodni resursi i poštuje potencijal nezaštićenog reprodukcijaskog i heterogenog materijala u sektoru ekološke poljoprivrede; naglašava da je zaštita biljnih sorti od ključne važnosti i da je za nju potreban snažan i provediv sustav zaštite u EU-u te stoga naglašava važnu ulogu sustava oplemenjivačkih pravâ na biljnu sortu Zajednice i Međunarodne unije za zaštitu novih biljnih sorti; ističe da se pravima intelektualnog vlasništva mora doprinijeti i sigurnosti opskrbe hranom te otpornosti i konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog modela EU-a;
26. naglašava da bi trebalo uložiti dodatne napore kako bi se povećala transparentnost u pogledu statusa i patentibilnosti biološkog materijala; ističe da bi uzgajivačima trebalo dati odgovarajući pristup informacijama o biološkom materijalu koji će upotrebljavati u procesu uzgoja bilja; naglašava da bi Komisija trebala uvesti nove načine učinkovitog savjetovanja i razmjene informacija; protivi se bilo kakvom patentiranju živih životinja;
27. smatra da je priznavanje oznaka zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode važno za prioritete programa EU-a koji su u izradi, uključujući programe industrijske strategije, uz pomoć razvoja kratkih lanaca opskrbe te za zeleni plan jer promiče lokalno proizvedene proizvode s većom sljeditelnošću i transparentnošću u pogledu podrijetla proizvoda i korištenih proizvodnih procesâ;
28. podupire Komisiju u njezinoj inicijativi da na temelju detaljne procjene učinka uspostavi efikasnu i transparentnu *sui generis* zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla EU-a za nepoljoprivredne proizvode, a tim oznakama proizvod identificira kao proizvod koji je podrijetlom s teritorija članice odnosno regije ili mjesta na tom teritoriju, gdje se određena kvaliteta, ugled ili druga karakteristika proizvoda u osnovi mogu pripisati

njegovu zemljopisnom podrijetlu kako bi se uskladio, među ostalim, sa Ženevskim aktom Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla, koji je EU potpisao i koji uključuje mogućnost zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla za poljoprivredne i nepoljoprivredne proizvode; očekuje od Komisije da zakonodavstvo u tome predloži što prije, a najkasnije do kraja 2021.;

29. naglašava da bi se uvođenjem sustava *sui generis* zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla EU-a za nepoljoprivredne proizvode trebale omogućiti koristi za potrošače jer će se olakšati poznavanje oznaka izvornosti te da će ono imati pozitivan gospodarski utjecaj na mikro poduzeća i MSP-ove poticanjem konkurentnosti i općeniti utjecaj na zapošljavanje, razvoj i turizam u ruralnim i manje razvijenim područjima, što bi posebno moglo doprinijeti oporavku EU-a nakon krize prouzročene bolešću COVID-19; smatra da bi se takvom *sui generis* zaštitom oznaka zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode također olakšao pristup tržištima trećih zemalja zahvaljujući trgovinskim sporazumima EU-a; međutim, smatra da se u tom sustavu moraju predvidjeti potrebne zaštitne mjere, uključujući učinkovit i transparentan mehanizam za prijavu i mehanizam za podnošenje prigovora;
30. prima na znanje činjenicu da se postojećom zaštitom na temelju žigova EU-a proizvođačima ne omogućuje certificiranje veze između kvalitete i zemljopisnog podrijetla te da su zbog nedostatka usklađenog sustava zaštite neke države članice već uspostavile nacionalne sustave za *sui generis* zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode, što dovodi do fragmentacije na tržištu i pravne nesigurnosti te također negativno utječe na proizvođače; smatra da bi se usklađenom zaštitom na razini Unije stvorila potrebna pravna sigurnost za sve aktere, zajedno sa zajamčenim sprečavanjem povreda pravâ intelektualnog vlasništva za industrijske ili zanatske proizvode, kako bi EU mogao bolje zaštititi svoje interese na međunarodnoj razini;
31. predlaže da se EUIPO zaduži za uspostavu registra oznaka zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode kako bi se osiguralo njihovo ujednačeno ispitivanje i zaštita u cijeloj Uniji;

Preispitivanje zakonodavstva EU-a o zaštiti dizajna

32. naglašava da je aktualni sustav zaštite dizajna na razini EU-a uspostavljen prije 20 godina te bi ga trebalo revidirati; stoga pozdravlja spremnost Komisije da modernizira zakonodavstvo Unije o zaštiti dizajna kako bi se bolje podržala tranzicija na digitalno, održivo i zeleno gospodarstvo; poziva Komisiju da, s jedne strane, ažurira postupak registracije kako bi se omogućilo da novi oblici dizajna, na primjer grafička korisnička sučelja, virtualni i animirani dizajni, fontovi i ikone, te oblici dizajna relevantni u skladu s novim kretanjima i tehnologijama budu zaštićeni na jednostavan način i bez velikih opterećenja te da, s druge strane, dodatno uskladi postupak prijave i proglašenje ništavnosti u državama članicama;
33. napominje da je zaštita dizajna dijelova koji se upotrebljavaju za popravak složenih proizvoda samo djelomično usklađena; naglašava da su neke države članice u svoje zakonodavstvo već uvele „iznimku o rezervnim dijelovima” ili „klauzulu o popravku”, kojima se omogućuje da se sastavni dijelovi složenih proizvoda proizvode i prodaju bez povrede pravâ intelektualnog vlasništva; primjećuje da zbog toga dolazi do

fragmentacije na unutarnjem tržištu i pravne nesigurnosti; stoga poziva Komisiju da u svoj budući prijedlog uvrsti „klauzulu o popravku”, što će doprinijeti tranziciji na održivije i zelenije gospodarstvo te spriječiti narušavanje tržišnog natjecanja;

34. smatra da bi sustav EU-a za zaštitu dizajna trebalo uskladiti sa sustavom žigova EU-a kako bi nositelji dizajna mogli spriječiti ulazak robe kojom se krši pravo dizajna na carinsko područje EU-a jer su prava povezana sa žigovima izvršiva u odnosu na robu koja je u tranzitu u EU-u i kojom se krše pravâ intelektualnog vlasništva, a ona povezana s dizajnom nisu; poziva Komisiju da ispravi taj nedostatak u preispitivanju zakonodavstva o dizajnu i da vlasnicima robnih marki omogući da stanu na kraj krivotvorinama dizajna koje su u tranzitu kroz EU;
35. uvjeren je da bi zaštitu dizajna na jedinstvenom tržištu trebalo pružati ujednačeno i predlaže Komisiji da radi postizanja veće pravne sigurnosti razmisli o usklađivanju Direktive o dizajnu i Uredbe o dizajnu Zajednice;

Borba protiv povreda pravâ intelektualnog vlasništva

36. ističe da je krivotvorena roba, na primjer krivotvoreni lijekovi ili lažna osobna zaštitna oprema ili maske u kontekstu zdravstvene krize kao što je pandemija bolesti COVID-19, iznimno opasna za zdravlje i sigurnost građana EU-a te može prouzročiti ozbiljnu štetu javnom zdravlju; tvrdi da, iako su aktivnosti nadzora tržišta usmjerene na zaštitu općih javnih interesa, a krivotvoreni proizvodi povezuju se s pitanjem zaštite privatnih pravâ intelektualnog vlasništva, postoji tijesna veza između krivotvorenih proizvoda i rizika za zdravlje i sigurnost potrošača;
37. ističe da je 2016. do 6,8 % uvoza u EU, odnosno vrijednost u iznosu od 121 milijarde EUR, bila lažna roba i da je njezina dostupnost na jedinstvenom tržištu prouzročila izravne gubitke u prodaji u vrijednosti od 50 milijardi EUR i izravan gubitak 416 000 radnih mjesta u razdoblju 2013. – 2017.¹⁹; ističe da povreda pravâ intelektualnog vlasništva podrazumijeva nisku razinu rizika u smislu vjerojatnosti otkrivanja i kažnjavanja u slučaju da se takva roba otkrije; apelira na države članice da zajedno s Komisijom, carinskim tijelima, Agencijom EU-a za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol), Interpolom i tijelima kaznenog progona koordiniraju strategije i osmisle učinkovite i odvraćajuće sankcije, posebno kako bi se ograničila količina opasnih proizvoda dostupnih javnosti te radi borbe protiv krivotvorenja i piratstva, naročito kad je ono povezano s organiziranim kriminalom;
38. naglašava da se internet uvelike koristi za distribuciju krivotvorenih proizvoda te sadržaja i usluga kojima se krše prava intelektualnog vlasništva, što ima znatne negativne učinke na proizvodnu industriju EU-a te na kreativni, kulturni i sportski sektor; pozdravlja Komisijin Prijedlog akta o digitalnim uslugama; ističe činjenicu da bi načelo poznavanja poslovnih klijenata i sustav pouzdanih prijavitelja uvelike doprinijeli borbi protiv krivotvorenja te da bi umjetna inteligencija i lanci blokova mogli imati važnu ulogu u borbi protiv krivotvorene i piratske robe dostupne na internetu te doprinijeti pojačanoj provedbi pravâ intelektualnog vlasništva u cijelom lancu opskrbe; stoga podupire upotrebu novih tehnologija za borbu protiv povreda pravâ intelektualnog

---

¹⁹ EUIPO, 2020 Status Report on IPR infringement (Izvešće o statusu povrede prava intelektualnog vlasništva za 2020.), prosječne godišnje brojke, 2013. – 2017.

vlasništva i pozdravlja publikacije utemeljene na dokazima koje je Opservatorij EUIPO-a izradio o toj temi;

39. prepoznaje veliki potencijal tehnologijâ lanca blokova za registraciju i zaštitu pravâ intelektualnog vlasništva; naglašava da sustavi lanca blokova mogu doprinijeti sigurnosti lanca opskrbe osiguravanjem sljedivosti, sigurnosti i zaštite svakog koraka od opasnosti od krivotvorenja na svakoj razini lanca opskrbe; napominje, posebno u pogledu registracije pravâ intelektualnog vlasništva, da uredi za intelektualno vlasništvo moraju usvojiti tehničke standarde za svoja rješenja lanaca blokova kako bi se omogućila interoperabilnost; naglašava da umjetna inteligencija i s njom povezane tehnologije koje se koriste u postupku registracije za dodjelu pravâ intelektualnog vlasništva ne mogu zamijeniti ljudsko preispitivanje od slučaja do slučaja kako bi se osiguralo da su odluke kvalitetne i pravedne;
40. ističe vezu između kriminala povezanog s intelektualnim vlasništvom te organiziranog i teškog međunarodnog kriminala; stoga pozdravlja odluku Vijeća o tome da se povrede pravâ intelektualnog vlasništva ponovno stave na popis prioriteta EU-a u pogledu kaznenih djela u okviru Europske multidisciplinarnе platforme za borbu protiv kaznenih djela (EMPACT) za predstojeći ciklus 2022. – 2025. te traži od Vijeća da ih zadrži na tom popisu i da poboljša prekograničnu suradnju između nacionalnih tijela, EUIPO-a, Europolа, Agencije EU-a za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust) i Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF);
41. pozdravlja činjenicu da Komisija namjerava osmisliti instrumentarij EU-a za borbu protiv krivotvorenja kako bi se poboljšala suradnja između nositelja pravâ, javnih tijela, tijela za izvršavanje zakonodavstva na nacionalnoj razini i na razini EU-a i posrednika daljnjim pojašnjavanjem uloga i odgovornosti radi olakšavanja učinkovite razmjene podataka i informacija između ključnih dionika, promicanja primjene novih instrumenata i rješavanja pitanja aktivnosti krivotvorenja; poziva Komisiju da poduzme konkretne mjere za praćenje namjernih povreda pravâ intelektualnog vlasništva, uključujući slučajeve kad se kršenje koristi u zloj vjeri kao namjerna komercijalna strategija, te da se založi za veću kontrolu i prekograničnu suradnju carinskih službi u okviru borbe protiv uvoza krivotvorenih proizvoda; poziva Komisiju da razmotri stvaranje sličnog instrumentarija EU-a za borbu protiv ostalih povreda pravâ intelektualnog vlasništva;
42. naglašava da je u vezi s krivotvorenjem i piratstvom potrebno i dugoročno obrazovanje o intelektualnom vlasništvu u školama kako bi se promijenila spremnost na korištenje robe i usluga kojima se krše pravâ intelektualnog vlasništva; stoga poziva države članice da surađuju s EUIPO-om radi pokretanja kampanja za podizanje razine osviještenosti, među ostalim u području 3D ispisa; podsjeća da se u vezi s tehnologijom 3D ispisa mogu pojaviti posebna pravna pitanja o svim područjima pravâ intelektualnog vlasništva, kao što su autorska prava, patenti, dizajni, trodimenzionalni žigovi i oznake zemljopisnog podrijetla;
43. poziva Komisiju da i dalje štiti pravâ intelektualnog vlasništva i promiče njihovu provedbu u zemljama koje nisu članice EU-a, među ostalim pojačanim financiranjem za ciljane programe tehničke suradnje EU-a i izgradnju kapaciteta, kao što su tri aktualna ključna programa suradnje u području intelektualnog vlasništva s Kinom, jugoistočnom

Azijom i Latinskom Amerikom te zajedničko partnerstvo s afričkim kontinentom radi promicanja bolje proizvodnje i upravljanja intelektualnim vlasništvom, te podupiranjem režimâ intelektualnog vlasništva kojima se poboljšava lokalni poljoprivredni razvoj; u tom kontekstu potiče Komisiju da na temelju iskustva EU-a pomogne tvorcima politika i tijelima za izvršavanje zakonodavstva i pruži im znanje i smjernice za poboljšanje njihova kapaciteta za borbu protiv povreda pravâ intelektualnog vlasništva te da promiče izvediva rješenja koja bi mogla znatno smanjiti troškove i pojednostaviti postupke za dobivanje, očuvanje i provedbu zaštite pravâ intelektualnog vlasništva, ali i pružiti informacije nositeljima pravâ o promjenama u pogledu kršenja pravâ i opskrbi krivotvorenom robom;

Novi izazovi za oblikovanje politika u području intelektualnog vlasništva

44. naglašava da je zaštita intelektualnog vlasništva povezana s tehnologijama umjetne inteligencije važna i da bi je trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir te da su potrebni jasni kriteriji za zaštitu izuma stvorenih uz pomoć tehnologija umjetne inteligencije iako trenutačna pravila o zaštiti izuma patentom, tj. izuma koji se izvode primjenom računala, mogu obuhvaćati tehnologije umjetne inteligencije; stoga traži od Komisije da u suradnji s EPO-om i EUIPO-om pruži pravnu sigurnost u vezi s tim pitanjem i da pomno prati to pitanje na međunarodnoj razini u okviru WIPO-a;
45. potiče države članice da bez odgode prenesu odredbe Direktive o autorskim pravima na način koji odražava sporazum suzakonodavaca o poboljšanju zaštite koju pruža te da dopuste iznimke kao što su pristup internetskom obrazovanju i digitaliziranoj kulturnoj baštini; poziva Komisiju da prati ugovore o otkupu pravâ kako bi se stvarateljima osigurala pravedna naknada na temelju autorskih pravâ ili pravâ autorâ; naglašava da neusklađenost pravila o autorstvu i vlasništvu nad autorskim pravima može dovesti do različitih nacionalnih rješenja za djela nastala uz pomoć umjetne inteligencije;
46. naglašava da unatoč visokoj razini usklađenosti pravâ intelektualnog vlasništva u Europi, prekogranična provedba tih pravâ u EU-u još nije dovoljno učinkovita;
47. pozdravlja najavu Komisije da će preispitati Direktivu o bazama podatak kako bi se olakšao pristup podacima i njihova upotreba te da će pritom zaštititi legitimne interese; ističe da nepotrebne prepreke i dalje ometaju istraživanja te da je potrebno dodatno razviti čvrste podatkovne prostore kako bi se istraživačima omogućilo da pronađu znanstvena rješenja, među ostalim i uz iznimna vremenska ograničenja; s tim u vezi naglašava središnju ulogu ograničenja isključivih pravâ i iznimki od tih pravâ;
48. žali zbog činjenice da u studiji Komisije iz 2016. o subjektima za potvrđivanje patenata u Europi²⁰ nije pružen jasan odgovor na pitanje jesu li poslovni modeli nekih subjekata za potvrđivanje patenata, koji se sastoje od kupnje patenata od trećih strana i nastojanja da se ostvare prihodi njihovim korištenjem protiv navodnih počinitelja povrede zlouporabom asimetrija u sudskim sporovima, rupa u postojećem zakonodavstvu, a time i problem koji bi trebalo riješiti; potiče Komisiju da o tom pitanju provede odgovarajuću

---

²⁰ Zajednički istraživački centar Europske komisije, *Patent Assertion Entities in Europe: Their impact on innovation and knowledge transfer in ICT markets* (Subjekti za potvrđivanje patenata u Europi: Njihov učinak na inovacije i prijenos znanja na tržištima IKT-a), 2016.

detaljnu studiju;

49. pozdravlja nastojanja svih država članica da osiguraju da sudovi pri rješavanju slučajeva zabrana u obzir uzimaju načelo proporcionalnosti;
50. napominje da je zaštita pravâ intelektualnog vlasništva ključna za poticanje istraživanja i proizvodnje inovativnih proizvoda i procesa, uključujući nove lijekove, no uvjeren je da su za borbu protiv globalnih zdravstvenih kriza, rješavanje pitanja pristupačnosti određenih lijekova i omogućivanje intervencija za spašavanje života u javnom interesu važni dobrovoljno udruživanje patenata, obvezno licenciranje i fleksibilnosti predviđene Sporazumom WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva; stoga poziva Komisiju da analizira i istraži moguće opcije za osiguranje učinkovitosti i bolje koordinacije obveznog licenciranja u EU-u, uzimajući u obzir slučajeve u kojima se ono koristilo u Uniji, razloge za njegovo korištenje, uvjete pod kojima je odobreno, njegove ekonomske posljedice te je li postignut željeni učinak;
51. naglašava da je pravednija distribucija cjepiva u svijetu ključna za učinkovitu borbu protiv širenja COVID-a 19 i njegovih mutacija te da je potrebno poduprijeti globalni pristup cjepivima protiv bolesti COVID-19; napominje da je nedostatak pristupa cjenovno pristupačnim cjepivima i dalje golem izazov u zemljama u razvoju; stoga podupire Komisiju i države članice u njihovim naporima da potaknu zemlje koje nisu članice EU-a da ukinu postojeće zabrane izvoza i da povećaju donaciju cjepiva; poziva Komisiju i države članice da dodatno pojačaju svoje napore za podupiranje tehnološkog transfera i dobrovoljnog licenciranja pravâ intelektualnog vlasništva kako bi se povećao globalni pristup cjenovno pristupačnim lijekovima za COVID-19 i rješavalo pitanje globalnih ograničenja proizvodnje i nestašica u opskrbi te tako liječile endemske ili pandemijske zarazne bolesti u svjetskoj populaciji;
52. pozdravlja činjenicu da najmanje razvijene zemlje već uživaju izuzeće, odobreno do 1. siječnja 2033., u pogledu provedbe odredbi Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva koje se odnose na lijekove; stoga apelira na Komisiju, da u suradnji s WTO-om, ispuni svoje obećanje da će sudjelovati u aktivnim i konstruktivnim pregovorima na osnovi teksta u WTO-u kako bi radila na poticanju i podupiranju povećanja proizvodnih kapaciteta za cjepiva u zemljama u razvoju i poticala dobrovoljno i brzo udruživanje pravâ intelektualnog vlasništva u vrijeme krize i dobrovoljne sporazume o licenciranju te pokrenula dijalog o postojećim preprekama za dobrovoljno licenciranje i tome kako ih prevladati;
53. predlaže da se na europskoj razini osnuje koordinator za intelektualno vlasništvo kako bi se osigurao cjelovit i koordiniran pristup politici EU-a u području intelektualnog vlasništva i poboljšala suradnja između različitih nacionalnih tijela za intelektualno vlasništvo, glavnih uprava Komisije i drugih tijela zaduženih za prava intelektualnog vlasništva, kao što su EPO, EUIPO, WIPO i ostali relevantni akteri; koordinator za intelektualno vlasništvo mogao bi dodatno promicati borbu protiv povreda pravâ intelektualnog vlasništva na najvišoj političkoj razini te preuzeti druge dužnosti povezane s pravima intelektualnog vlasništva ako je to potrebno;
54. zastupa mišljenje da je potrebno promicati bolje upravljanje intelektualnim vlasništvom u zajednici koja se bavi istraživanjem i inovacijama kako bi se izvršna europska

istraživanja pretočila u konkretne inovacije od kojih će koristi imati građani i poduzeća; naglašava da u tom kontekstu upotreba intelektualnog vlasništva financiranog javnim sredstvima mora biti pravedna i učinkovita te da bi se rezultati ostvareni s pomoću sredstava EU-a trebali iskoristiti za unapređenje gospodarstva EU-a za sve;

55. podsjeća da industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva čine većinu trgovinskih aktivnosti EU-a te da je također zaštita i provedba pravâ intelektualnog vlasništva u trećim zemljama od ključne važnosti; pozdravlja zalaganje Komisije za snažnu zaštitu intelektualnog vlasništva u budućim sporazumima o slobodnoj trgovini; stoga traži od Komisije da pokrene rješavanje pitanja provedbe pravâ intelektualnog vlasništva u okviru Svjetske trgovinske organizacije (WTO) i WIPO-a;
56. podsjeća da je jedan od glavnih izazova za zemlje u razvoju uspon u globalnom lancu vrijednosti uz pomoć gospodarske diversifikacije, za koju su potrebna pravedna globalna pravila trgovine usmjerena na razvoj;
57. potiče zemlje u razvoju da ojačaju regionalne lance vrijednosti i intraregionalnu trgovinu i ulaganja u zdravlje i područja povezana sa zdravljem, posebno zajedničkim naporima u pogledu istraživanja i razvoja u području medicinskih istraživanja i regionalnim udruživanjem resursa; sa zabrinutošću napominje da su, prema Global Trade Alertu, od početka 2020. do 21. ožujka te godine 54 vlade uvele ograničenja izvoza ključnih medicinskih potrepština; naglašava da bi se regionalni trgovinski paktovi trebali koristiti za sprečavanje zabrane izvoza ključnih proizvoda u vrijeme globalnih i regionalnih nestašica, kao u slučaju aktualne krize prouzročene pandemijom;

o

o o

58. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Nematerijalna imovina kao što su žigovi, dizajni, patenti i podaci sve je važnija u današnjem gospodarstvu utemeljenom na znanju. Industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva zaslužne su za 45 % bruto domaćeg proizvoda EU-a svake godine i za oko 63 milijuna radnih mjesta. Poduzeća koja su vlasnici najmanje jednog patenta, registriranog dizajna ili žiga ostvaruju u prosjeku 20 % više prihode po zaposleniku nego poduzeća koja nemaju takva prava. Osim toga, poduzeća koja posjeduju prava intelektualnog vlasništva u prosjeku isplaćuju 19 % više plaće.

Kretanja kao što su internet stvari, industrija 4.0, umrežena vozila i tehnologije za ublažavanje klimatskih promjena oblikuju tehnološko okruženje i ekosustave. Izumi u tim sektorima pomažu EU-u da postane održiviji i digitalniji. Inovacijski kapacitet doprinjet će oporavku Europe od posljedica pandemije bolesti COVID-19. Izvjestiteljica stoga naglašava da se izumiteljima i poduzećima treba pružiti potpora za stavljanje novih tehnologija na tržište tako što će im se osigurati da pravodobno dobiju visokokvalitetna prava vlasništva te da raspoložu znanjem i alatima za njihovo učinkovito korištenje. Za to je potreban snažan, efikasan, transparentan i uravnotežen sustav zaštite intelektualnog vlasništva u obliku usklađene opće strategije kojom se osiguravaju zaštita i pravedan pristup inovacijama te kojom se rješavaju pravni nedostaci odnosno provode potrebne prilagodbe zbog tehnološkog razvoja i novih kretanja.

Izvjestiteljica stoga pozdravlja Akcijski plan za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a od 25. studenog 2020., u kojem Komisija predviđa takvu opću strategiju kako bi se bolje iskoristio inovacijski potencijal EU-a.

Sláže se s mišljenjem Komisije, Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) i Europskim patentnim uredom (EPO) da prije svega mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) gotovo uopće ne koriste taj inovacijski potencijal iako posebno manja poduzeća mogu imati najviše koristi od posjedovanja pravâ intelektualnog vlasništva. Glavni su razlozi za to troškovi povezani s odgovarajućim savjetovanjem, ali i jezični izazovi ili jednostavno nedostatak informacija. Izvjestiteljica pozdravlja napore Komisije, EUIPO-a i EPO-a za rješavanje izazova s kojima se u tom pogledu suočavaju MSP-ovi, a oni se kreću se od financijske potpore u obliku vaučera za intelektualno vlasništvo preko preddijagnoze pravâ intelektualnog vlasništva (IP Scan) i/ili pomoći pri prijavi za registraciju žiga ili dizajna ubrzanim postupkom. Izvjestiteljica smatra da bi to trebalo dopuniti postupcima „sve na jednom mjestu” te upravljanjem intelektualnim vlasništvom ako je ono već registrirano. Ključno je i dalje ulagati napore, uz očuvanje postignutih rezultata.

Kad je riječ o patentima, jedinstveni patent povezan s Jedinstvenim sudom za patent najbolji je sustav „sve na jednom mjestu” i to će ostati. Jedinstveni mehanizam prijave i dobivanje jedinstvenog patenta, koji bi vrijedio u cijeloj Europi, uvelike bi pojednostavnili trenutačnu prijavu patenta u svakoj pojedinoj državi članici i znatno smanjili s tim povezane troškove. Uspostavom odgovarajućeg suda skupe usporedne tužbe ne bi više bile potrebne i povećala bi se pravna sigurnost. Izvjestiteljica smatra da bi sve uključene države članice trebale uložiti veće napore za ratifikaciju Sporazuma o Jedinstvenom sudu za patente kako bi paket jedinstvenog patenta mogao konačno stupiti na snagu. Također smatra poželjnim da se sve države članice EU-a pridruže postupku pojačane suradnje radi stvaranja jedinstvenog patenta

kako bi se smanjila birokracija i troškovi diljem Europe te povećala pravna sigurnost.

U kontekstu političke rasprave o patentima pojavljuju se još dva izazova.

Prvi se odnosi na svjedodžbe o dodatnoj zaštiti koje su proširenje temeljnih patenata koji obuhvaćaju lijekove i sredstva za zaštitu bilja. Potrebno je među ostalim ispitati što se događa sa svjedodžbama o dodatnoj zaštiti ako je temeljni patent jedinstveni patent. Izvjestiteljica smatra da je potreban jedinstveni naziv svjedodžbe o dodatnoj zaštiti. Čak i prije stupanja na snagu jedinstvenog patenta, trebalo bi na europskoj razini omogućiti ispitivanje svjedodžbe o dodatnoj zaštiti kako bi se izbjegla nedosljedna provedba u pojedinačnim državama članicama i s tim povezana pravna nesigurnost. To bi se meritorno ispitivanje moglo dopuniti formalnim ispitivanjem na nacionalnoj razini.

Drugi izazov odnosi se na patente bitne za normu. Pitanje je li patentna norma doista bitna ne podliježe nikakvoj kontroli; riječ je o pukoj osobnoj izjavi nositelja patenta. Mnogi od tih patenata, koji su klasificirani kao bitni, zapravo to nisu i zbog toga dolazi do neučinkovitosti, ali i do pravnih nejasnoća, među ostalim za potencijalnog nositelja licencije. Kako bi se izbjegle te pravne nejasnoće, izvjestiteljica smatra da neutralno i stručno tijelo treba provesti ocjenu bitnosti. Europski patentni ured bio bi za to očit izbor, ali izvjestiteljica prepušta Komisiji da to razmotri u okviru procjene učinka. Pozdravlja činjenicu da je Komisija predvidjela prijedlog patenta bitnog za normu sljedeće godine i smatra da je to pravi okvir za procjenu bitnosti.

Osim toga, zbog obveza u vezi s FRAND-om (pošteni, razumni i nediskriminirajući uvjeti) dolazi do niza problema u praksi. Poduzeća bi trebala stupiti u pregovore u dobroj vjeri i bez odgode omogućiti licenciranje ako je ponuda dana u skladu s FRAND-om.

Međutim, pitanje je li ponuda doista pravedna i prikladna te je li u skladu s načelom nediskriminacije predmet je mnogih sudskih postupaka. Iako postoje odluke o tumačenju tih nejasnih pravnih pojmova, trebalo bi detaljnije definirati opseg problema. Stoga izvjestiteljica predlaže da Komisija pobliže ispita razvoj događaja u sektoru i da se na temelju toga može donijeti odluka, što neće biti lak zadatak s obzirom na to da su pregovori povjerljivi.

Izvjestiteljica također podržava Komisiju u njezinu planu za uvođenje sustava zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode na razini EU-a, posebno jer je to već predviđeno na međunarodnoj razini. Zaštita regionalnih proizvoda, kao što su rukotvorine, u kombinaciji s regionalnim posebnostima proizvodnje ili drugim znanjem lokalnih proizvođača, može stvoriti stvarnu dodanu vrijednost za regionalni razvoj, europsku kulturnu baštinu i MSP-ove. Budući da neke države članice već predviđaju zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode, a druge ne, tržište je fragmentirano zbog čega dolazi do pravne nesigurnosti. Taj se izazov može riješiti jedinstvenim režimom diljem EU-a.

U pogledu zaštite dizajna potrebno je ažurirati postojeće instrumente kako bi se u obzir uzeo digitalni razvoj. Izvjestiteljica bi željela da se ukloni pravna praznina u pogledu rezervnih dijelova jer su oni u nekim državama članicama isključeni iz zaštite dizajna, a u drugima nisu. Osim toga, kad je riječ o provedbi pravâ u pogledu robe koja je u EU-u u tranzitu, provedivost zaštite dizajna trebala bi se uskladiti sa zaštitom žiga.

Kad je riječ o krivotvorenju i piratstvu, izvjestiteljica smatra da bi trebalo ojačati suradnju

nacionalnih tijela za izvršavanje zakonodavstva s EUIPO-om, Europolom, Eurojustom i OLAF-om kako bi otkrivanje i kazneni progon bili učinkovitiji. Iza širenja krivotvorene ili piratske robe često stoji organizirani kriminal i stoga nije riječ o sitnom prijestupu. Osim toga, tehnologije kao što su umjetna inteligencija i lanci blokova mogle bi se puno više upotrebljavati za učinkovitije otkrivanje krivotvorina i piratstva.

Kad je riječ o drugim izazovima u području politike intelektualnog vlasništva, izvjestiteljica smatra da bi trebalo detaljnije istražiti upotrebu prisilnih licencija. Komisija bi trebala istražiti jesu li takve licencije već korištene u državama članicama, pod kojim uvjetima i jesu li imale željeni učinak. Ta bi saznanja mogla biti relevantna za raspravu o borbi protiv pandemija.

Akcijski plan Komisije obuhvaća širok raspon tema, no zbog utvrđenih zahtjeva za nacrt izvješća izvjestiteljica nije mogla obraditi sva pitanja te se stoga u svojem Nacrtu izvješća ograničila samo na predstojeće preispitivanje zakonodavstva odnosno na planirane inicijative Komisije.

**PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA
OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE**

Sljedeći popis sastavljen je na isključivo dobrovoljnoj osnovi pod izričitom odgovornošću izvjestiteljice. Izvjestiteljici su tijekom pripreme Nacrta izvješća informacije dostavili sljedeći subjekti ili osobe:

Subjekti/osobe
ACT   the App Association
IP Europe
INTA International trademark organisation
Markenverband
Security Robotic Development and Solution GmbH
IP2Innovate Europe
Bosch
EUIPO
Glavna uprava Komisije za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo te mala i srednja poduzeća (DG GROW), Odjel C4 / Nematerijalno gospodarstvo
Stalno predstavništvo u Njemačkoj
Apple
Continental
BASF
Fair Standard Alliance (FSA)
Europski patentni ured (EPO)
European Campaign for the Freedom of the Automotive Parts and Repair Market (ECAR)
Europska liga protiv raka (ECL)
Udruženje komercijalnih televizija u Europi (ACT)

15.7.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA RAZVOJ

upućeno Odboru za pravna pitanja

o akcijskom planu za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a
(2021/2007(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Patrizia Toia

PRIJEDLOZI

Odbor za razvoj poziva Odbor za pravna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. pozdravlja komunikaciju o akcijskom planu za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a, no žali zbog toga što je nedovoljno usmjerena na međunarodnu suradnju i pomoć zemljama u razvoju; u tom pogledu poziva EU da preuzme ulogu ključnog globalnog aktera u području intelektualnog vlasništva i da predvodi međunarodne napore kako bi se ubrzao i olakšao održivi razvoj zemalja s niskim i srednjim dohotkom;
2. ističe da, prema UNCTAD-u, dok su razvijene zemlje u ogromnoj mjeri mogle mobilizirati svoja monetarna i fiskalna sredstva kako bi ojačale svoje gospodarstvo (procijenjeno na između 20 i 25 % njihova BDP-a), najsiromašnije zemlje mobilizirale su samo 1 % za ublažavanje socioekonomske štete uzrokovane krizom zbog pandemije²¹; naglašava da je diversificirano gospodarstvo preduvjet za otpornost na buduće šokove; ističe da su glave prepreke modernizaciji industrije zemalja u razvoju ograničenja proizvodnog kapaciteta, kao što je pristup tehnologiji;
3. poziva Komisiju da, između ostalog pojačanim financiranjem za ciljne programe tehničke suradnje EU-a i izgradnju kapaciteta, kao što su tri aktualna programa suradnje IP Key s Kinom, jugoistočnom Azijom i Latinskom Amerikom, nastavi jačati zaštitu i provedbu prava intelektualnog vlasništva u zemljama izvan EU-a; u tom kontekstu potiče Komisiju da, na temelju iskustva EU-a, pomogne tvorcima politika i tijelima za izvršavanje zakonodavstva te da im pruži znanje i smjernice za poboljšanje kapaciteta za borbu protiv kršenja prava intelektualnog vlasništva te da promiče izvediva rješenja koja bi mogla znatno smanjiti troškove i pojednostaviti postupke za dobivanje, održavanje i provedbu zaštite prava intelektualnog vlasništva, ali i pružiti informacije nositeljima prava o promjenjivom okruženju za kršenja i opskrbi krivotvorenom robom; posebno pozdravlja namjeru promicanja boljeg stvaranja intelektualnog vlasništva i boljeg upravljanja upravljanja intelektualnim vlasništvom na afričkom kontinentu u

---

²¹ „Reforming the International Trading System for Recovery, Resilience and Inclusive Development”, znanstveni rad UNCTAD-a (br. 65) iz travnja 2021., str. 3.

okviru zajedničkog partnerstva na temelju aktualnog četverogodišnjeg programa suradnje za Afriku (AfrIPI), prvog takvog programa koji će dovesti do bolje mikrokline za mala i srednja poduzeća, doprinijeti povećanju konkurentnosti i fleksibilnosti te dugoročno povećati otpornost poduzeća koja posluju u zemljama u razvoju; potiče Komisiju da radi na postizanju jačeg konsenzusa o važnosti zaštite prava intelektualnog vlasništva za povećanje kreativnosti, podržavanje istraživanja odozdo prema gore i promicanje društveno-gospodarskog rasta i razvoja putem kojeg inovatori i ulagači mogu poticati domaće inovacije i privući održiva izravna strana ulaganja, među ostalim ponudom sredstava za sudjelovanje u globalnim gospodarskim aktivnostima i jačanjem izvoza lokalnih proizvoda;

4. pozdravlja prijedloge mjera za promicanje učinkovite upotrebe i provedbe intelektualnog vlasništva, olakšavanje pristupa imovini zaštićenoj pravima intelektualnog vlasništva te njezine razmjene i borbu protiv kršenja prava intelektualnog vlasništva; međutim, ističe da je vrlo važno da te mjere ne prouzroče nove ili prekomjerne obveze za poduzeća, posebice u sektoru MSP-ova;
5. ističe da bi MSP-ovi trebali moći u potpunosti iskoristiti svoju tehnologiju i inovativne proizvode, procese ili metode; ističe važnost zaštite prava intelektualnog vlasništva jer kršenja uzrokuju gubitke za građane i proizvođače, kao što je gubitak radnih mjesta, prodaje ili poreznih prihoda, te bi mogla nanijeti ozbiljnu štetu i predstavljati rizik za zdravlje i sigurnost potrošača;
6. podsjeća da je jedan od glavnih izazova za zemlje u razvoju uspon po globalnom lancu vrijednosti putem gospodarske diversifikacije, koja zahtijeva globalna pravila trgovine koja su pravedan i usmjerena na razvoj;
7. poziva Komisiju da potakne istraživanje kako bi se utvrdilo kako se strategije povezane s intelektualnim vlasništvom poduzeća sa sjedištem u zemljama u razvoju razlikuju od poduzeća smještenih u razvijenim zemljama i kako pravni sustavi u zemljama u razvoju rješavaju pitanje zaštite intelektualnog vlasništva; snažno potiče Komisiju i delegacije EU-a da pomognu proizvođačima, udruženjima proizvođača i lokalnim vlastima u zemljama u razvoju da iskoriste potencijal intelektualnog vlasništva i gospodarsku vrijednost lokalnih inovacija, oznaka zemljopisnog podrijetla i tradicionalnog znanja; u tom pogledu ponovno poziva na poštovanje napretka postignutog u međunarodnoj zaštiti prava autohtonih naroda nad njihovim genetskim resursima i povezanim tradicionalnim znanjem; nadalje, potiče savjetovanje s predstavnicima poduzeća i njihovim udruženjima te drugim zainteresiranim skupinama kako bi se prikupili i analizirali dostupni podaci i informacije u cilju osiguravanja da se odlukama donesenima u tom području uzmu u obzir interesi svih dionika u najopširnijoj i najpovoljnijoj mogućoj mjeri; poziva Komisiju da poveća napore za pružanje kvalificiranih usluga savjetovanja u cilju pružanja pomoći inovativnim poduzećima u različitim fazama procesa istraživanja i inovacija te da pruži tehničku pomoć i podigne svijest u pogledu značaja novih mogućnosti koje nove tehnologije i digitalna sredstva pružaju za rast i konkurentnost; u širem smislu poziva EU i države članice da podupru regionalne projekte kao što je Afrički sporazum o kontinentalnom području slobodne trgovine, koji bi trebali pogodovati proizvodima lokalnih poduzeća i na taj način poduprijeti regionalne procese industrijalizacije;

8. poziva Komisiju da pomogne zemljama u razvoju da donesu učinkovite politike za provedbu strožih sankcija i kazni za kršenja prava intelektualnog vlasništva, posebice u vezi s krivotvorenjem i piratskom robom;
9. poziva Komisiju da osigura da se vlasnici patenata bitnih za normu obvežu licencirati svoje patente pod poštenim, razumnim i nediskriminirajućim uvjetima u zemljama u razvoju;
10. uviđa da sustavi intelektualnog vlasništva doprinose razvoju novih lijekova, ali naglašava da oni moraju biti u skladu s međunarodnim pravom o ljudskim pravima, međunarodnim javnim pravom i zahtjevima javnog zdravlja; napominje da snažna prava intelektualnog vlasništva mogu ograničiti pristup lijekovima u zemljama u razvoju, a da pritom ne moraju nužno poticati farmaceutske inovacije kojima se odgovara na potrebe zemalja u razvoju; stoga potiče Komisiju da pokrene širu raspravu na razini WTO-a o tome kako najbolje izbjeći prepreke u pristupu cjepivima, lijekovima i drugim ključnim zdravstvenim uslugama, posebice u slučajevima velikih zdravstvenih kriza; istodobno naglašava da su proizvođači generičkih lijekova, za razliku od proizvođača inovativnih lijekova, uglavnom više regionalni; posebice traži od Komisije da promiče regulatorna rješenja koja potiču konkurentnost u proizvodnji generičkih lijekova, uz istodobno održavanje ravnoteže između generičkih i inovativnih lijekova; poziva Komisiju i države članice da povećaju napore za pružanje kvalificirane tehničke pomoći i sredstava za istraživanje s ciljem razvoja cjepiva koja bi spriječila buduća izbijanja bolesti koje se pojavljuju u zemljama u razvoju, kao što su malarija ili bolest izazvana virusom zika;
11. pozdravlja najavu revizije i usklađivanja zakonodavstva o industrijskim dizajnima i prepoznavanje potrebe za razvojem zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode; prepoznaje da su takve mjere potrebne i mogu imati vrlo pozitivan utjecaj na poslovnu konkurentnost;
12. naglašava da je pravednija distribucija cjepiva diljem svijeta ključna za učinkovitu borbu protiv širenja bolesti COVID-19 i njezinih mutacija; podsjeća da, iako COVAX, stup cjepiva za ubrzani pristup opremi za borbu protiv bolesti COVID-19 (engl. Access to Covid-19 Tools, ACT) Svjetske zdravstvene organizacije, ima za cilj osigurati dostupnost dvije milijarde doza cjepiva do kraja 2021., neće biti dovoljan za odgovor na potrebe cijepljenja najsiriromašnijih zemalja radi postizanja imuniteta krda, a isto tako ne predstavlja odgovarajući integrirani globalni pristup za povećanje proizvodnih kapaciteta diljem svijeta;
13. napominje da nedostatak pristupa cjenovno pristupačnim cjepivima još uvijek predstavlja golem izazov u zemljama u razvoju; stoga smatra da u vanjskom odgovoru EU-a na pandemiju uzrokovanu bolešću COVID-19 treba dati prednost ulaganjima u lokalne proizvodne kapacitete, osposobljavanju zdravstvenih djelatnika i razvoju kapaciteta za skladištenje i uvođenje;
14. ističe da se obvezno licenciranje primjenjuje samo na patente kao jednu kategoriju prava intelektualnog vlasništva, ali da su druge kategorije prava intelektualnog vlasništva izvan područja primjene obveznih licencija;
15. pozdravlja činjenicu da najmanje razvijene zemlje već uživaju izuzeće, odobreno do 1. siječnja 2033., u pogledu provedbe odredaba Sporazuma o trgovinskim aspektima

prava intelektualnog vlasništva koje se odnose na lijekove, te je uvjeren da prijedlozi za uklanjanje zaštita intelektualnog vlasništva za cjepiva ne bi riješili problem postojeće nestašice cjepiva; stoga odlučno poziva Komisiju, u suradnji s WTO-om, da ispuni svoje obećanje da će sudjelovati u aktivnim i konstruktivnim pregovorima na osnovi teksta u WTO-u kako bi radila na poticanju i podupiranju povećanja proizvodnih kapaciteta za cjepiva u zemljama u razvoju i poticala dobrovoljne sporazume o licenciranju te pokrenula dijalog o postojećim preprekama za dobrovoljno licenciranje i kako ih prevladati;

16. snažno podupire učinkovite mjere za rješavanje nestašice cjepiva protiv bolesti COVID-19, posebice u zemljama u razvoju, i stoga podupire Komisiju i države članice u njihovim naporima da potaknu države koje nisu članice EU-a da ukinu postojeće zabrane izvoza i da pojačaju donaciju cjepiva; poziva Komisiju i države članice da dodatno pojačaju svoje napore za podupiranje tehnološkog transfera i dobrovoljnog licenciranja za prava intelektualnog vlasništva u cilju liječenja endemičnih ili pandemičnih zaraznih bolesti u svjetskoj populaciji;
17. napominje da svaka odluka donesena u postojećem okviru treba biti uvjetovana učinkovitim jačanjem globalnog proizvodnog kapaciteta, osiguravajući da se cjepiva pravedno i jednako distribuiraju uklanjanjem trgovinskih prepreka za izvoz cjepiva, poticanjem dobrovoljnog licenciranja i razmjene znanja i iskustva vodećih farmaceutskih poduzeća;
18. poziva Komisiju da se uključi u pregovore u WTO-u radi pojednostavnjenja upotrebe obveznih licencija u okviru Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva i pružanja veće pravne sigurnosti zemljama koje se koriste tom fleksibilnošću, posebice u vezi s naknadom koju treba platiti; poziva Komisiju da pruži tehničku pomoć zemljama u razvoju kako bi se omogućila učinkovita provedba trenutnog okvira obveznog licenciranja kada se u tim zemljama dogode okolnosti definirane člankom 31. Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva i da osigura da države članice nesmetano provedu Uredbu (EZ)br. 816/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o obveznom licenciranju patenata u vezi s proizvodnjom farmaceutskih proizvoda za izvoz u zemlje s poteškoćama u javnom zdravstvu kako bi se tri proizvodi mogli izvesti u zemlje u razvoju koje to zatraže, a koje nemaju dovoljno proizvodnog kapaciteta te im prijete javnozdravstvene krize; u tom pogledu pozdravlja činjenicu da Komisija zajedno s državama članicama istražuje mogućnost stvaranja mehanizma za koordinaciju u izvanrednoj situaciji koji bi se pokrenuo kada države članice razmatraju izdavanje obvezne licencije;
19. ustraje na potrebi za podupiranjem otvorenog globalnog pristupa cjepivima protiv bolesti COVID-19 za povećanje globalne proizvodnje putem tehnološkog transfera; ističe da se Komisija dosad usredotočila samo na poticanje zapadnih proizvođača cjepiva da dijele tehnologije i licencije isključivo na dobrovoljnoj osnovi;
20. potiče Komisiju da u globalnim raspravama i dalje pruža snažnu potporu inovacijama i pravima intelektualnog vlasništva;
21. poziva Komisiju da se suzdrži od traženja ekspanzivnih poglavlja o intelektualnom vlasništvu u sporazumima o slobodnoj trgovini sa zemljama u razvoju s niskim i

srednjim dohotkom, kao što su mjere TRIPS-plus, i da preispita postojeća poglavlja kako bi osigurala da su usklađena s Deklaracijom iz Dohe o Sporazumu o TRIPS-u i javnom zdravlju;

22. smatra da bi EU trebao hitno poticati multilateralne aranžmane na razini WTO-a, uključujući sporazum o pandemijama, kako je nedavno predložio predsjednik Europskog vijeća, kao dio „Inicijative za zdravlje i trgovinu” koja će se donijeti u studenome 2021. tijekom 12. ministarske konferencije WTO-a, kao i na sljedećoj općoj skupštini Svjetske zdravstvene organizacije;
23. poziva Komisiju da podupre zemlje u razvoju u preispitivanju njihovih nacionalnih zakona o intelektualnom vlasništvu uzimajući u obzir dostupne fleksibilnosti, posebice izuzeća od tranzicije za najmanje razvijene zemlje i ona koja se ne koriste često u tim zemljama, kao što su iznimka radi istraživanja i iznimka radi regulatornog preispitivanja;
24. potiče zemlje u razvoju da ojačaju regionalne lance vrijednosti i intraregionalnu trgovinu i ulaganja u zdravlje i područja povezana sa zdravljem, posebice putem zajedničkih napora u pogledu istraživanja i razvoja u medicinskim istraživanjima i regionalnom udruživanju resursa; sa zabrinutošću napominje da su prema Global Trade Alertu na dan 21. ožujka 2020. 54 vlade uvele ograničenja izvoza ključnih medicinskih potrepština od početka te godine²²; naglašava da bi se regionalni trgovinski paktovi trebali koristiti za sprečavanje zabrane izvoza ključnih proizvoda u vremenima globalnih i regionalnih nestašica, kao u slučaju aktualne krize uzrokovane pandemijom;
25. prima na znanje namjeru Komisije da ocijeni i revidira oplemenjivačka prava Zajednice na biljnu sortu; podsjeća na obveze EU-a da provede Program do 2030. i njegov cilj da nitko ne bude zapostavljen; naglašava da su maloposjednici i poljoprivredna bioraznolikost ključni za postizanje ciljeva održivog razvoja; u skladu s time naglašava potrebu za podupiranjem pristupa temeljenog na pravima u vezi s provedbom Deklaracije o pravima seljaka i ostalih osoba koje rade u ruralnim područjima koju je usvojila Opća skupština Ujedinjenih naroda na 73. zasjedanju u prosincu 2018.;
26. ističe da maloposjednici i poljoprivredna bioraznolikost imaju ključnu ulogu u zdravoj i hranjivoj prehrani i osiguravanju otpornosti sustava poljoprivredne proizvodnje radi borbe protiv klimatskih promjena; također podsjeća na to da je raznolikost sjemena ključna za izgradnju otpornosti poljoprivrednog uzgoja na klimatske promjene;
27. podsjeća da se procjenjuje da sjeme proizvedeno na gospodarstvima čini više od 80 % ukupnih potreba za sjemenom poljoprivrednika u nekim afričkim zemljama; poziva EU da podupre režime za prava intelektualnog vlasništva kojima se poboljšava razvoj lokalno prilagođenih sorti sjemena i sjemena koje su sačuvali poljoprivrednici, u skladu s odredbama Međunarodnog ugovora o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu, čime se štite prava poljoprivrednika na održavanje genetskih resursa u svrhe sigurnosti hrane i prilagodbe na klimatske promjene, i člankom 19. Deklaracije Ujedinjenih naroda o pravima seljaka i ostalih osoba koje rade u ruralnim područjima, prema kojoj seljaci imaju pravo održavati, kontrolirati, štiti i razviti vlastito sjeme i

---

²² „Reforming the International Trading System for Recovery, Resilience and Inclusive Development”, znanstveni rad UNCTAD-a (br. 65) iz travnja 2021., str. 20.

tradicionalno znanje;

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	13.7.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 12 -: 4 0: 10
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Michèle Rivasi, Marc Tarabella, Miguel Urbán Crespo, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimmnick
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Ewa Kopacz, Iskra Mihaylova, Marlene Mortler, Patrizia Toia

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

12	+
ID	Gianna Gancia
EPP	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Ewa Kopacz, Marlene Mortler, Janina Ochojska
Renew	Charles Goerens, Iskra Mihaylova, Jan-Christoph Oetjen, Chrysoula Zacharopoulou

10	-
ID	Bernhard Zimniok
S&D	Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Pierfrancesco Majorino, Marc Tarabella, Patrizia Toia
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Michèle Rivasi

4	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Dominique Bilde
NI	Antoni Comín i Oliveres

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

22.6.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA UNUTARNJE TRŽIŠTE I ZAŠTITU POTROŠAČA

upućeno Odboru za pravna pitanja

o akcijskom planu za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a
(2021/2007(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Vlad-Marius Botoș

PRIJEDLOZI

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača poziva Odbor za pravna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

- A. budući da se broj registracija intelektualnog vlasništva stalno povećava i da je jedinstveno tržište i dalje rascjepkano zbog razlika u nacionalnom zakonodavstvu; budući da postoji stalna potreba za usporednim nacionalnim postupcima potvrđivanja i sporovima u području europskih patenata; budući da i dalje postoje nedostaci, posebno u pogledu provedbe, koji mogu ometati razvoj trgovačkih društava, posebno mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (MSP), ograničavati pristup potrošača inovativnim i sigurnim proizvodima te sprječavati rješavanje socijalnih problema inovacijama;
- B. budući da 45 % BDP-a potječe od industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva i koje izravno doprinose otvaranju gotovo 30 % svih radnih mjesta, ali samo 9 % svih malih i srednjih poduzeća u EU-u ima registrirana prava intelektualnog vlasništva; budući da visoki troškovi, administrativna opterećenja i nedostatak informacija o registraciji intelektualnog vlasništva i upravljanju njime koče MSP-ove u potpunom iskorištavanju mogućnosti koje nude intelektualno vlasništvo i razmjena podataka;
- C. budući da u nekim državama članicama nema dovoljno informacija o koristima i intrinzičnoj vrijednosti prava intelektualnog vlasništva; budući da prava intelektualnog vlasništva povećavaju ukupnu vrijednost trgovačkog društva, što dovodi do otpornijeg poslovanja i čvršćeg položaja na jedinstvenom tržištu;
- D. budući da, iako su prava intelektualnog vlasništva dobro regulirana u većini država članica, još ne postoji usklađena provedba pravnog okvira za prava intelektualnog vlasništva; budući da povrede prava, krivotvorenje, piratstvo, zastoji i nedostatak prekogranične provedbe ugrožavaju kulturnu raznolikost, kao i prava intelektualnog vlasništva i sustave otvorenog koda kojima se podupiru inovacije; budući da su

krivotvoreni proizvodi i dalje uobičajeni na jedinstvenom tržištu, a većina ih u EU ulazi preko digitalnog tržišta, što dovodi do financijskih gubitaka od oko 60 milijardi EUR godišnje;

- E. budući da se broj registracija intelektualnog vlasništva u prvim mjesecima 2021. blago povećao u usporedbi s istim razdobljem 2020. godine, iako se procjenjuje da pandemija bolesti COVID-19 i dalje utječe na registraciju intelektualnog vlasništva;
- F. budući da bi se inovativna rješenja kojima će se osigurati održiv i digitalan gospodarski oporavak nakon bolesti COVID-19 mogla temeljiti na pravima intelektualnog vlasništva, mali broj mikropoduzeća i MSP-ova ima koristi od svojeg intelektualnog vlasništva kada pokušavaju dobiti pristup financiranju;
- G. budući da je tijekom aktualne pandemije bolesti COVID-19 sustav brzog uzbuđivanja za opasne proizvode („RAPEX”) zabilježio alarmantan broj novih upozorenja;
  - 1. ističe važnost bolje suradnje između Europske unije i država članica kako bi se uskladilo zakonodavstvo o intelektualnom vlasništvu i gospodarskim subjektima olakšala registracija prava intelektualnog vlasništva na razini EU-a te kako bi se učinkovito uskladila i poboljšala provedba pravnog okvira kojim se štite prava intelektualnog vlasništva u EU-u kad postoje nedostaci; ističe da bi inovatori iz EU-a trebali imati pristup brzim, učinkovitim i cjenovno pristupačnim zaštitnim instrumentima; preporučuje da se uklone nedostaci u postojećem zakonodavstvu kako bi se poboljšalo funkcioniranje jedinstvenog tržišta za intelektualno vlasništvo i zaštita potrošača;
  - 2. ističe da je zaštita prava intelektualnog vlasništva ključna sastavnica unutarnjeg tržišta Europske unije jer industrije koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva stvaraju znatan dio bruto domaćeg proizvoda EU-a i doprinose stvaranju kvalitetnih radnih mjesta; napominje da Sud Europske unije postaje sve aktivniji u sporovima u vezi s pravima intelektualnog vlasništva te da Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU) sadrži još neiskorištenu klauzulu iz članka 262. kojom se omogućuje znatno jačanje nadležnosti Unije u području prava intelektualnog vlasništva;
  - 3. podsjeća da je inovacijski kapacitet diljem EU-a snažan i da pokazuje osobitu izvrsnost u nekim ključnim tehnologijama za budućnost; ističe važnost okvira prava intelektualnog vlasništva kojim se podupire taj kapacitet i štite ulaganja inovatora i trgovačkih društava u nove tehnologije ili pristupe;
  - 4. primjećuje da EU zaostaje u statističkim podacima o broju prijava za registraciju prava intelektualnog vlasništva i u koncentraciji prijava u računalnim tehnologijama u usporedbi s drugim globalnim konkurentima; ističe rizik od pretjeranih i zlouporabnih praksi patentiranja ako je odobravanje patenata previše popustljivo; preporučuje da Komisija poduzme korake kako bi se omogućilo veće korištenje prava intelektualnog vlasništva, među ostalim brзом uspostavom Jedinstvenog suda za patente;
  - 5. prima na znanje smjernice Komisije o provedbi članka 17. Direktive (EU) 2019/790, kojima se državama članicama pomaže u provedbi te direktive u skladu s temeljnim pravima;

6. podsjeća na Akcijski plan Komisije za zaštitu prava intelektualnog vlasništva iz 2014. i naknadne industrijske inicijative; poziva Komisiju da na temelju stečenog iskustva osmisli strategiju za suzbijanje i svođenje na minimalnu mjeru povreda, zastoja i piratstva, koji i dalje napreduju i koji su se pokazali još opasnijima tijekom pandemije bolesti COVID-19 te su velika prijetnja za zdravlje, sigurnost i zaštitu potrošača; pozdravlja prijedlog Komisije za paket Akta o digitalnim uslugama kojim se pojašnjavaju i nadograđuju odgovornosti pružatelja digitalnih usluga, u prvom redu internetskih platformi;
7. naglašava da je važno zajamčiti dostupnost ključnog intelektualnog vlasništva u kriznim vremenima, među ostalim preko novih usklađenih alata za izdavanje licencija i preko sustava za koordinaciju obveznog licenciranja kako bi unutarne tržište EU-a postalo otpornije, među ostalim rješavanjem problema nedostupnosti konkretnih proizvoda i boljom zaštitom interesa potrošača tako što će se izbjevati povećanje cijena;
8. pozdravlja činjenicu da Komisija ocjenjuje mogućnost uvođenja jedinstvenog mehanizma za izdavanje svjedodžbe o dodatnoj zaštiti i/ili osmišljavanja jedinstvene svjedodžbe o dodatnoj zaštiti, čime bi se riješila postojeća situacija fragmentirane provedbe prava intelektualnog vlasništva diljem država članica;
9. ističe važnost hitnog reagiranja na nedostatak usklađene provedbe prava intelektualnog vlasništva na razini EU-a; traži od Komisije da ocijeni može li se novim mjerama ili smjernicama kojima se olakšava prekogranična provedba prava intelektualnog vlasništva, kao što je europsko usklađivanje pravnih obveza u pogledu postupaka, postupovnih jamstava, mehanizama transparentnosti radi provjere točnosti i pouzdanosti digitalnih alata itd., dopuniti Direktiva o provedbi prava intelektualnog vlasništva;
10. naglašava da se zeleni, digitalni i održivi oporavak i povećana otpornost na jedinstvenom tržištu moraju temeljiti na potpunom iskorištavanju nematerijalne imovine; ističe važnost širenja informacija o koristima intelektualnog vlasništva i programâ potpore Komisije za sve gospodarske subjekte; ističe potrebu da se takve informacije ciljano usmjere na mala i srednja poduzeća koja djeluju u sektorima utemeljenima na znanju;
11. naglašava da vlasništvo nad pravima intelektualnog vlasništva dovodi do stabilnosti i gospodarskog rasta trgovačkih društava, a studije pokazuju da ta trgovačka društva svojim zaposlenicima općenito isplaćuju i do 19 % više plaće i obično su stabilnija; poziva Komisiju i države članice da izrade strategiju za ubrzanje i podupiranje istraživanja i razvoja koji vode do pretvaranja njihovih rezultata u vrijedna gospodarska poduzeća registracijom i vrednovanjem intelektualnog vlasništva na europskoj razini, čime se povećava broj mikropoduzeća i MSP-ova koji se koriste pravima intelektualnog vlasništva, a time se stvara otpornije gospodarstvo i jedinstveno tržište;
12. ističe važnost industrija koje se intenzivno koriste pravima intelektualnog vlasništva u strategijama zelenog i digitalnog oporavka i otpornosti; poziva Komisiju da ojača jedinstveno tržište suradnjom s državama članicama u pronalaženju zajedničkog pristupa rješavanju problema povreda i svođenju zastoja na najmanju moguću mjeru, pri čemu će se izbjevati sve veći broj sudskih postupaka u slučaju europskih registriranih patenata;

13. naglašava da su prava intelektualnog vlasništva i sustav otvorenog koda ključni za stvarno digitalno i zeleno gospodarstvo te brz i održiv oporavak; poziva Komisiju da surađuje s industrijom i dionicima kako bi se pronašla rješenja, među ostalim za bolju diferencijaciju između osnovnih standardnih patenata i ostalih patenata i za jasniji pristup u pogledu obveza licenciranja poluproizvoda i konačnih proizvoda;
14. potiče Komisiju da surađuje s državama članicama kako bi se olakšao daljnji pristup financijskoj potpori i kreditima na temelju nematerijalne imovine da bi se MSP-ovi potaknuli na to da registriraju svoja prava intelektualnog vlasništva i iskoriste sve prednosti, čime će se osigurati brži i održiviji gospodarski oporavak;
15. ističe važnost prava intelektualnog vlasništva u otpornom gospodarstvu i zelenom oporavku; potiče Komisiju i države članice da prošire prihvatljivost za financiranje iz europskih fondova na sve gospodarske subjekte kad je riječ o registraciji i vrednovanju intelektualnog vlasništva, što dovodi do povećanja dodane vrijednosti proizvoda integracijom licencija;
16. ističe potencijal prava intelektualnog vlasništva za poticanje istraživanja i inovacija u EU-u;
17. poziva Komisiju i države članice da ulože zajedničke napore kako bi osigurale da provedba akcijskog plana rezultira dalekosežnim i djelotvornim reformama i primjenom uredbe o intelektualnom vlasništvu, s krajnjim ciljem osiguravanja konkurentnosti i inovacija te sigurnih i pouzdanih proizvoda za potrošače na jedinstvenom tržištu;
18. konstatira da ne žele sva trgovačka društva registrirati prava, ovisno o njihovoj strategiji, pa bi ponudnom potporom i savjetima trebalo uzeti u obzir sve valjane strategije povezane s intelektualnim vlasništvom kako bi se osiguralo najučinkovitije korištenje prava intelektualnog vlasništva određenog trgovačkog društva; smatra da bi u slučajevima u kojima je registracija najpoželjnija opcija, mikropoduzeća i MSP-ove trebalo poduprijeti jednostavnim postupcima registracije i niskim administrativnim pristojbama;
19. ističe da bi za različite industrije mogli biti potrebni različiti pristupi i upozorava da bi sudski postupci i prijetnje od njih mogli činiti opterećenje za patentni sustav ako zlouporabno ponašanje postane rašireno; stoga poziva na veću transparentnost vlasništva nad patentima, među ostalim podizanjem razine osviještenosti o prednostima pravne zaštite računalnih programa u skladu s Direktivom 2009/24/EZ te također poziva na ograničavanje zlouporabe sudskih postupaka;
20. naglašava važnost uspostave europskog jedinstvenog patentnog sustava koji obuhvaća sve države članice i koji će stoga pojednostavniti patentiranje u EU-u, povećati transparentnost i olakšati cjenovno pristupačno licenciranje; poziva države članice da obnove zamah za uvođenje jedinstvenog patentnog sustava i uspostavu Jedinstvenog suda za patente;
21. naglašava da bi se inicijativom trebala učinkovito podupirati i nadograđivati nastojanja EU-a da donese čvrste propise o umjetnoj inteligenciji kako bi se povećalo povjerenje građana i reagiralo na sigurnost u pitanjima povezanim s umjetnom inteligencijom, lancima blokova i internetom stvari, posebno u području zdravstvene skrbi,

obrazovanja, migracija i zelene tehnologije, zaštitom prava potrošača i temeljnih prava građana;

22. ponavlja da je smanjenje prepreka za pristup podacima ključno za poticanje razvoja novih usluga, uz pravilnu primjenu trenutačnih iznimaka u pogledu rudarenja teksta i podataka iz Direktive (EU) 2019/790, u skladu s ciljevima tih iznimaka, te za pružanje potpore razvojnim programima umjetne inteligencije; smatra da bi se po potrebi mogle razmotriti dodatne smjernice za konkretna pitanja koja se mogu pojaviti pri praktičnoj provedbi iznimaka iz procesa rudarenja teksta i podataka;
23. primjećuje da se uporaba sustava umjetne inteligencije u području stvaranja, inovacija i znanosti, koji uvelike ovise o pravima intelektualnog vlasništva, posljednjih godina spektakularno povećala te se očekuje da će nastaviti rasti idućih godina; stoga konstatira da nove tehnologije pružaju jedinstvenu priliku za podupiranje održivog oporavka gospodarstva EU-a i otpornosti unutarnjeg tržišta, a da pritom nijedna osoba ili regija ne budu zapostavljeni; ističe da Komisija mora poticati i nagrađivati zelene tehnologije i izume;
24. poziva Komisiju da na temelju procjene učinka razmisli hoće li predložiti učinkovit i transparentan jedinstveni mehanizam za zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode (kao što su rukotvorine), koje su često važan dio lokalnog identiteta, privlače turiste, zadržavaju jedinstvene vještine i doprinose otvaranju kvalitetnih radnih mjesta, posebno u slabije razvijenim regijama; naglašava da bi se potrošačima tako pružile bolje i vidljive informacije o autentičnosti tih proizvoda;
25. pozdravlja cilj akcijskog plana da se ojača potpora za sustav oznaka zemljopisnog podrijetla EU-a zaštitom oznaka zemljopisnog podrijetla za poljoprivredne i nepoljoprivredne proizvode kako bi se poboljšala njihova konkurentnost, omogućilo proizvođačima da u potpunosti iskoriste svoje mogućnosti te doprinijelo gospodarskoj, socijalnoj i ekološkoj održivosti jedinstvenog tržišta;
26. ističe da krivotvoreni proizvodi stavljeni na unutarnje tržište i nedostaci u nadzoru tržišta imaju negativne posljedice i štetni su za potrošače i opće povjerenje u jedinstveno tržište; u tom pogledu poziva na izradu ažurirane procjene učinka cjelokupnog funkcioniranja Provedbene direktive (2004/48/EZ); potiče Komisiju da učinkovito provede carinsko zakonodavstvo i uskladi carinske kontrole diljem EU-a;
27. poziva Komisiju da promiče kampanje za borbu protiv ulaska na tržište svih krivotvorenih proizvoda, s naglaskom na onima koji su najštetniji za potrošače; naglašava da je za dobro funkcioniranje podatkovnog gospodarstva potrebna globalna suradnja u provedbi i razmjena podataka kako bi se zajamčilo da trgovačka društva koja nemaju sjedište u EU-u također poštuju europska pravila o zaštiti potrošača;
28. pozdravlja namjeru Komisije da ojača provedbu prava intelektualnog vlasništva na razini EU-a proširenjem mandata Komisije i dodjeljivanjem te zadaće Europskom uredu za borbu protiv prijevара (OLAF) kako bi spriječio ulazak krivotvorene robe na jedinstveno tržište, ali i kako bi mogao djelovati protiv nezakonite proizvodnje krivotvorene robe u EU-u; poziva na premošćivanje postojećih izoliranih područja u provedbi zakonodavstva i na znatno jačanje kapaciteta tijela kaznenog progona kako bi se učinkovito riješili sigurnosni problemi za potrošače otkriveni preko upozorenja u

sustavu RAPEX;

29. ponovno ističe misiju Europske unije da djeluje kao predvodnik u donošenju standarda na globalnoj razini u području intelektualnog vlasništva i njezinu važnu ulogu u rješavanju problema povrede prava intelektualnog vlasništva i iskorjenjivanju nepoštenih praksi te osiguravanju skladnog pristupa i na razini EU-a i na globalnoj razini; ističe globalnu prirodu razvoja prava intelektualnog vlasništva, a time posebno potrebu za trgovinskom potporom za europska trgovačka društva, uz istodobno osiguravanje visoke razine zaštite potrošača; naglašava da su međunarodna konkurentnost i privlačnost ukorijenjene u čvrstom i otpornom unutarnjem tržištu na kojem se štite i provode prava intelektualnog vlasništva.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	21.6.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 32 -: 8 0: 4
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Andrus Ansip, Pablo Arias Echeverría, Alessandra Basso, Brando Benifei, Hynek Blaško, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Andrea Caroppo, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Marcel Kolaja, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Maria-Manuel Leitão-Marques, Morten Løkkegaard, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann, Marco Zullo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Clara Aguilera, Rasmus Andresen, Geert Bourgeois, Maria da Graça Carvalho, Salvatore De Meo, Claude Gruffat, Tsvetelina Penkova

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

32	+
ID	Alessandra Basso, Markus Buchheit, Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle
PPE	Pablo Arias Echeverría, Andrea Caroppo, Maria da Graça Carvalho, Deirdre Clune, Salvatore De Meo, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Andreas Schwab, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Morten Løkkegaard, Marco Zullo
S&D	Clara Aguilera, Brando Benifei, Biljana Borzan, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Leszek Miller, Tsvetelina Penkova, Christel Schaldemose

8	-
ID	Hynek Blaško
NI	Miroslav Radačovský
The Left	Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Anna Cavazzini, David Cormand, Claude Gruffat, Marcel Kolaja

4	0
ECR	Geert Bourgeois, Carlo Fidanza, Eugen Jurzyca, Beata Mazurek

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

10.9.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ

upućeno Odboru za pravna pitanja

o akcijskom planu za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a (2021/2007(INI))

Izjaviteljica za mišljenje: Irène Tolleret

PRIJEDLOZI

Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj poziva Odbor za pravna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. pozdravlja predstavljanje novog akcijskog plana za intelektualno vlasništvo¹ i prepoznaje njegovu važnost za poljoprivredno-prehrambeni sektor; naglašava da oznake zemljopisnog podrijetla (OZP) i zajamčeno tradicionalnih specijaliteta (ZTS) imaju važnu ulogu u zaštiti prava intelektualnog vlasništva i ugleda sektora hrane i pića EU-a na jedinstvenom tržištu i na međunarodnim tržištima; podsjeća da EU štiti oko 3300 proizvoda OZP-om, a 64 oznakom ZTS-a;
2. podsjeća da su oznake zemljopisnog podrijetla od velike gospodarske važnosti te čine oko 7 % ukupne prodaje i 15,4 % izvoza hrane i pića iz EU-a; napominje da je godišnja vrijednost tih proizvoda narasla na više od 75 milijardi EUR, pri čemu više od jedne petine tog iznosa čini izvoz izvan EU-a;
3. stoga naglašava da je potrebno unaprijediti zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnih specijaliteta kao prava intelektualnog vlasništva, kako na jedinstvenom tržištu, tako i na globalnom kroz bilateralne i multilateralne sporazume sa zemljama koje nisu članice EU-a; smatra da bi oznake zemljopisnog podrijetla trebale biti bolje zaštićene od svih praksi poslovnog protupravnog postupanja u pravu Unije, među ostalim kada se upotrebljavaju kao sastojci ili kada se prodaju u okviru pružanja usluge; naglašava da je važno osigurati da treća strana ne oslabi ugled predmetne oznake zemljopisnog podrijetla; ističe važnost te zaštite u očuvanju radnih mjesta u EU-u povezanih s proizvodnjom i distribucijom tih proizvoda; naglašava da je potrebno poboljšati provjere podrijetla sastojaka za sve oznake zemljopisnog podrijetla, uključujući zaštićene oznake izvornosti (ZOI) i zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla; žali zbog toga što je tijekom tekućih pregovora o modernizaciji Sporazuma o

---

¹ Komunikacija Komisije od 25. studenoga 2020. naslovljena „Iskorištavanje inovacijskog potencijala EU-a: Akcijski plan za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a” (COM(2020)0760).

pridruživanju između EU-a i Čilea odbijena dodjela isključive zaštite vodećim oznakama zemljopisnog podrijetla EU-a, posebno u sektoru vina;

4. ističe da se promotivnim kampanjama povećava povjerenje potrošača u ključne dijelove prehrambenog lanca i podiže svijest o kvaliteti i podrijetlu proizvoda; nadalje ističe da se tim kampanjama olakšava utvrđivanje autentičnosti kvalitetnih proizvoda i, neizravno, njihova zaštita od prisvajanja i imitacija; poziva Komisiju da u sljedećoj reviziji odgovarajućeg zakonodavstva ojača promotivne kampanje oznaka zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnih specijaliteta te da poboljša osviještenost potrošača, među ostalim u cilju povećanja lokalne potrošnje, podupiranja kratkih lanaca opskrbe i zdravih, otpornih i održivih teritorijalnih prehrambenih sustava;
5. poziva Komisiju i države članice da prilagode mehanizme javne nabave kako bi se poboljšao pristup proizvodima s oznakom kvalitete, kao što su oznake zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnih specijaliteta;
6. konstatira porast internetske prodaje tijekom pandemije prouzročene bolešću COVID-19 i primjećuje brojne mogućnosti tog tržišta za proizvode s oznakom zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnih specijaliteta, ali naglašava da se one mogu ostvariti samo ako se prava intelektualnog vlasništva bolje zaštite; ističe da bi se zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla trebala primjenjivati na sva dobra koja se prodaju na internetu te da bi proizvođačima proizvoda s oznakama zemljopisnog podrijetla trebalo učiniti dostupnima postupke za sprečavanje registracije u lošoj vjeri naziva domena koje oslabljuju zaštitu oznaka zemljopisnog podrijetla; poziva Komisiju da bude predvodnik zaštite na internetskom tržištu, osobito tako što će je uključivati u bilateralne i multilateralne trgovinske sporazume; podsjeća da je Parlament iznio prijedloge u tom području tijekom rasprava o reformi zajedničke poljoprivredne politike i da je Komisija pristala ocijeniti te prijedloge; pozdravlja namjeru Komisije da surađuje s međunarodnim partnerima na zaštiti OZP-a diljem svijeta s pomoću multilateralnog registra u Lisabonu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO) te da pojača svoje sudjelovanje u globalnim internetskim forumima kako bi međunarodni sustav nazivā internetskih domena (DNS) u potpunosti poštovao prava intelektualnog vlasništva, uključujući oznake zemljopisnog podrijetla;
7. smatra da pitanje prevelikog administrativnog opterećenja za proizvođače u vezi s registracijom, izmjenama i specifikacijama proizvoda s oznakom zemljopisnog podrijetla i oznakom zajamčeno tradicionalnih specijaliteta treba biti u središtu budućih rasprava; podsjeća da su postupci izmjene specifikacija za oznake zemljopisnog podrijetla pojednostavljeni i povećana im je učinkovitost za vinske i poljoprivredno-prehrambene proizvode u okviru pregleda reforme ZPP-a te bi taj pristup trebalo i u budućnosti osnažiti;
8. naglašava da je potrebno osnažiti ulogu skupina proizvođača proizvoda s oznakama zemljopisnog podrijetla; u tom smislu smatra da je proširenje alata za upravljanje opskrbom sirevima i šunkama sa zaštićenom oznakom izvornosti i zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla na sve poljoprivredne sektore i sektor vina, o čemu je postignut dogovor u okviru reforme zajedničke poljoprivredne politike, važan korak prema ispunjenju tog cilja; poziva Komisiju da dade dodatne prijedloge kako bi se skupinama proizvođača omogućilo da bolje upravljaju ugledom svojih proizvoda i njihovim

marketingom čime bi se ojačao i njihov utjecaj u lancu vrijednosti;

9. podupire Komisiju u namjeri da racionalizira i uskladi pravila o oznakama zemljopisnog podrijetla koja su utvrđena u okviru četiri uredbe EU-a (tri uredbe nakon reforme zajedničke poljoprivredne politike), no želi naglasiti kako je važno zadržati definiran ali i jasan okvir za vinske proizvode i žestoka pića;
10. konstatira da je cilj Komisije ohrabriti proizvođače proizvoda s oznakama zemljopisnog podrijetla da na tržištu ponude održive proizvode kako bi odgovorili na društvenu potražnju i očekivanja potrošača; naglašava da je na inicijativu Europskog parlamenta uvedena mogućnost u okviru reforme zajedničke poljoprivredne politike da proizvođači u specifikacije proizvoda na dobrovoljnoj osnovi, navedu i koliko njihovi proizvodi doprinose održivom razvoju; smatra da takvu mogućnost treba ojačati i u budućim inicijativama Europske komisije;
11. naglašava da su oznake zemljopisnog podrijetla prije svega sredstvo zaštite intelektualnog vlasništva i pokazatelj autentičnosti navođenjem podrijetla proizvoda; poziva Komisiju da u svojim budućim inicijativama izravno ili neizravno ne ugrozi oznake zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalnog specijaliteta donošenjem mjera koje za njih mogu biti štetne; posebno naglašava da je nužno pronaći uravnoteženo rješenje kada je riječ o označivanju hranjivih vrijednosti u okviru budućih inicijativa strategije „od polja do stola”;
12. uvida da su poticaji za inovacije u pogledu sjemena i biljnih sorti ključni za ispunjavanje zahtjeva poljoprivrednika i potrošača; naglašava da se poboljšanjima u uzgoju biljaka i životinja smanjuju emisije stakleničkih plinova jer se omogućuje učinkovitija i sigurnija poljoprivreda;
13. smatra da je nužno zaštititi prava intelektualnog vlasništva na način da se promiču istraživanja i inovacije, naročito u cilju uvođenja otpornijih poljoprivrednih sorti radi suočavanja s klimatskim promjenama, postizanja održivih i agroekoloških modela poljoprivrede kojima se štite prirodni resursi i poštuje potencijal nezaštićenog reprodukcijskog i heterogenog materijala u organskom sektoru te pridonosi ciljevima održivog razvoja i ciljevima europskog zelenog plana; naglašava da je za zaštitu biljnih sorti potreban snažan i provediv sustav zaštite u EU-u; ističe da se pravima intelektualnog vlasništva mora pridonijeti i sigurnosti opskrbe hranom te otpornosti i konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog modela EU-a;
14. podsjeća na svoju Rezoluciju od 19. rujna 2019. o patentibilnosti biljaka i procesa koji su u osnovi biološki; međutim, ustraje u tome da prava intelektualnog vlasništva ne smiju dovesti do smanjenja raznolikosti vrsta i sorti te gubitka neovisnosti poljoprivrednika; ističe da sustav oplemenjivačkih prava na biljnu sortu uključuje uvjete i zaštitne mjere za neovisnost poljoprivrednika te stoga mora ostati jedini sustav za zaštitu biljnih sorti, u tom smislu ističe Deklaraciju UN-a o pravima seljaka i ostalih osoba koje rade u ruralnim područjima;
15. stoga ustraje u tome da poljoprivrednici moraju ostati vlasnici svog sjemenja i materijala za razmnožavanje u skladu sa sustavom oplemenjivačkih prava na biljnu sortu iz Međunarodne konvencije za zaštitu novih biljnih sorti (UPOV) i Uredbe Vijeća

2100/94² te da moraju biti u mogućnosti odabrati i prilagoditi svoje sjemenje lokalnim uvjetima i potrebama; ponavlja da biljne i životinjske sorte, uključujući dijelove i svojstva, procesi koji su u osnovi biološki i proizvodi koji potječu iz tih procesa ne smiju ni na koji način biti patentibilni, u skladu s Direktivom 98/44/EZ³ i namjerom zakonodavca EU-a, te će ostati oprezan u pogledu provedbe tog načela, čime se priznaje da sve biljke i životinje iz javne domene čine zajedničku baštinu za sve;

16. ističe važnost sustava oplemenjivačkih prava na biljnu sortu Zajednice (CPVR) kako bi se osiguralo da uzgajivači mogu nastaviti razvijati nove sorte za održivu proizvodnju hrane i hortikulturu, od čega će koristiti imati uzgajivači, poljoprivrednici, potrošači i društvo u cjelini; pozdravlja uključivanje sustava CPVR u akcijski plan za intelektualno vlasništvo kako bi se poboljšala zaštita oplemenjivačkih prava na biljnu sortu i slijedom toga osigurala učinkovitost sustava u budućnosti i njegova pravilna primjena; naglašava da snaga sustava oplemenjivačkih prava na biljnu sortu počiva na uravnoteženom načinu zaštite rada uzgajivača, a istodobno se njihovim izuzećem jamči da drugi mogu slobodno koristiti zaštićene sorte za stvaranje novih sorti i njihovu prodaju;
17. ističe da je trenutačni model intelektualnog vlasništva u poljoprivredi ispravno funkcionirao; naglašava da je istodobno postojanje patenata i modela zaštite oplemenjivačkih prava na biljnu sortu pozitivno utjecalo na provedbu inovativnih poljoprivrednih rješenja; poziva Komisiju i države članice da zaštite inovacijski kapacitet sektora i opći interes kako bi se osigurao učinkovit pristup biljnom reprodukcijском materijalu i njegova upotreba te kako se ne bi zadiralo u prakse kojima se jamče prava poljoprivrednika i izuzeće uzgajivača; podsjeća da sustav oplemenjivačkih prava na biljnu sortu sadržan u Konvenciji UPOV i Uredbi Vijeća (EZ) br. 2100/94 ne dopušta nositelju oplemenjivačkog prava na biljnu sortu da spriječi druge da se koriste tom zaštićenom biljnom sortom za potrebe drugih aktivnosti uzgoja;
18. naglašava da bi trebalo uložiti dodatne napore kako bi se povećala transparentnost u pogledu statusa i patentibilnosti biološkog materijala; napominje da uzgajivačima treba dati odgovarajući pristup informacijama o biološkom materijalu koji će upotrebljavati u procesu uzgoja bilja; naglašava da bi Komisija trebala uvesti nove načine učinkovitog savjetovanja i razmjene informacija; protivi se bilo kakvom patentiranju živih životinja;
19. pozdravlja činjenicu da u okviru akcijskog plana za intelektualno vlasništvo, Komisija želi istražiti izvedivost sustava zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode na razini EU-a; smatra da bi takva inicijativa omogućila proizvođačima u EU-u da u potpunosti iskoriste mogućnosti koje im pruža međunarodni sustav Ženevskog akta za međunarodnu registraciju oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla kojim upravlja Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo (WIPO);
20. konstatira da je, u kontekstu savjetovanja s dionicima o inicijalnoj procjeni učinka koju je provela Komisija radi uspostave sustava zaštite zemljopisnih oznaka za nepoljoprivredne proizvode, postojala široka podrška takvoj inicijativi EU-a s

---

² Uredba Vijeća (EZ) br. 2100/94 od 27. srpnja 1994. o oplemenjivačkim pravima na biljnu sortu Zajednice (SL L 227, 1.9.1994., str. 1.).

³ Direktiva 98/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 1998. o pravnoj zaštiti biotehnoških izuma (SL L 213, 30.7.1998., str. 13.).

naglaskom na potencijalne koristi za predmetne proizvode u pogledu međunarodne trgovine, transparentnosti i identificiranja podrijetla za potrošače, ekonomskog razvoja za mala i srednja poduzeća i ruralna područja EU-a.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	9.9.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 37 -: 7 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Eric Andrieu, Carmen Avram, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Dino Giarrusso, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Alin Mituța, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Claude Gruffat, Petros Kokkalis, Cristina Maestre Martín De Almagro, Joëlle Mélin, Michaela Šojdrová, Marc Tarabella

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

37	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Joëlle Mélin
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Eric Andrieu, Carmen Avram, Paolo De Castro, Cristina Maestre Martín De Almagro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella

7	-
The Left	Luke Ming Flanagan, Petros Kokkalis, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Martin Häusling, Sarah Wiener

1	0
ID	Ivan David

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

7.9.2021

MIŠLJENJE ODBORA ZA KULTURU I OBRAZOVANJE

upućeno Odboru za pravna pitanja

o planu za intelektualno vlasništvo za oporavak i otpornost EU-a
(2021/2007(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Andrey Slabakov

PRIJEDLOZI

Odbor za kulturu i obrazovanje poziva Odbor za pravna pitanja da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

1. podsjeća na to da je intelektualno vlasništvo temeljno pravo utvrđeno u članku 17. Povelje EU-a o temeljnim pravima; uzima u obzir činjenicu da su pristup obrazovanju, znanju, informacijama i kulturi temeljna prava zajamčena ograničenjima autorskih prava, kao što su ona utvrđena u revidiranoj Direktivi o autorskim pravima; podsjeća na to da u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima stoji sljedeće: „Svatko ima pravo na zaštitu moralnih i materijalnih interesa koji proizlaze iz bilo kojeg znanstvenog, književnog ili umjetničkog djela kojemu je autor”;
2. prepoznaje presudnu ulogu „nematerijalne imovine” i industrija s visokom koncentracijom upotrebe prava intelektualnog vlasništva u postizanju gospodarskog oporavka, kulturne suverenosti i otpornosti EU-a nakon pandemije bolesti COVID-19; ističe da pravnu zaštitu te imovine i industrija treba povećati u dovoljnoj mjeri kako bi se svim autorima kulturnih i kreativnih djela omogućilo da imaju koristi od svojih prava intelektualnog vlasništva; naglašava da je kolektivno ostvarivanje prava autorâ važan izvor prihoda za većinu stvaratelja i umjetnika u Europi te da je od presudne važnosti za učinkovito funkcioniranje okvira EU-a za autorska prava i prava autorâ, a usto još javnosti pruža najširi moguć pristup kulturnim i kreativnim djelima; sa zabrinutošću primjećuje da globalne platforme za internetski prijenos sadržaja sustavno pritišću europske stvaratelje da se odreknu svojih autorskih prava ili prava autorâ u zamjenu za jednokratna plaćanja;
3. podsjeća na to da svatko ima pravo slobodno sudjelovati u kulturnom životu svoje zajednice, uživati u umjetnosti, sudjelovati u znanstvenom napretku i crpiti njegove pogodnosti; u skladu s tim ističe važnost dostupnosti kulturnih djela bez obzira na socioekonomski status i okolnosti, između ostalog i u digitalno doba, kako bi se očuvala prava korisnika i zaštitilo javno dobro;

4. uviđa da je važno svim građanima EU-a zajamčiti jednake prilike za pristup obrazovanju i kulturi, uključujući i kulturno obrazovanje, pod uvjetima nastalima uslijed pandemije; prepoznaje prilike za poboljšanje tog pristupa koje su plod sve intenzivnije digitalizacije u kulturnim i obrazovnim sektorima te potiče države članice da žurno i u potpunosti u svoja zakonodavstva prenesu odredbe Direktive o autorskim pravima s ciljem boljeg pristupa internetskom obrazovanju i digitaliziranoj kulturnoj baštini;
5. konstatira da je zaštita prava intelektualnog vlasništva ključna za poticanje poduzeća da ulažu u inovativne proizvode i procese, a osobito za to da proizvode nove sadržaje i proizvode, no istodobno izražava svoje uvjerenje u to da je obvezno licenciranje patenata važno kao krajnja mjera za omogućivanje intervencija u javnom interesu kojima se spašavaju životi; stoga poziva Komisiju da analizira i istraži moguće opcije za osiguranje učinkovitijeg obveznog licenciranja i njegove bolje koordinacije u EU-u, uzimajući u obzir slučajeve u kojima se ono primjenjuje u Uniji, razloge za njegovu primjenu, uvjete pod kojima se odobrava, njegove ekonomske implikacije te postizanje željenog učinka;
6. poziva države članice da podupru institucije kulturne baštine i obrazovne institucije kako bi im pomogle da u potpunosti iskoriste mogućnosti koje im pruža digitalizacija, među ostalim, u vidu razvoja javnih digitalnih infrastruktura za digitalno obrazovanje i na temelju pristupa digitaliziranoj kulturnoj baštini, pri čemu valja izbjegavati usluge posrednika čiji se poslovni modeli temelje na prikupljanju osobnih podataka građana EU-a;
7. potiče kontinuiran i intenzivan dijalog o primjerenoj definiciji sadržaja zaštićenih autorskim pravom koji se učitavaju, kojom bi se doista priznale različite vrste licenciranja, ali i nelicencirana djela; potiče i razmjenu mišljenja o odgovarajućim modelima naknade za današnju upotrebu u okviru glazbenih i medijskih platformi;
8. od država članica traži da se pobrinu za to da se poduzeća iz kulturnih i kreativnih sektora, a osobito proizvođači sadržaja, potiču na zadržavanje ili stjecanje prava intelektualnog vlasništva nad onim što su stvorili te na poboljšanje svoga položaja na konkurentnim tržištima, pri čemu ne trebaju zanemariti svoja autorska i izvođačka prava; ističe da poduzeća koja posjeduju prava intelektualnog vlasništva ostvaruju 20 % više prihode, čime se povećava njihova sposobnost pristupa ranije neiskorištenim visokokonkurentnim tržištima¹; ističe razne koristi koje zaposlenici ostvaruju na temelju visoke razine zaštite prava intelektualnog vlasništva jer poduzeća koja su nositelji prava intelektualnog vlasništva u prosjeku isplaćuju veće plaće; pozdravlja razne inicijative Komisije i Ureda EU-a za intelektualno vlasništvo čija je svrha zajamčiti da mala i srednja poduzeća maksimalno iskorištavaju svoja intelektualna vlasništva te poziva Komisiju da razmotri uvođenje dodatnih inicijativa u tom području;

---

¹ European Union Intellectual Property Office Observatory, 'Impact of intellectual property rights intensive industries in the European Union', IP Contribution, four EU-wide studies on the contribution of intellectual property rights (IPRs) to the EU economy, 2021. (Opservatorij Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo, „Učinak industrija s visokom koncentracijom prava intelektualnog vlasništva u Europskoj uniji”, doprinos intelektualnog vlasništva, četiri studije na razini EU-a o doprinosu prava intelektualnog vlasništva gospodarstvu Unije, 2021.)

9. primjećuje da je u većini država članica prijavljeno više nacionalnih patenata nego patenata EU-a; zahtijeva da Komisija procijeni jesu li troškovi povezani s podnošenjem europskih prijava za patente i njihovom zaštitom utjecali na tu brojku, posebice kada je riječ o malim i srednjim poduzećima;
10. poziva da se unaprijede dostupni alati kako bi se osiguralo da se inovatorima iz kulturnih i kreativnih sektora, naročito malim i srednjim poduzećima, može zajamčiti pravedan povrat ulaganja i ostvarivanje prihoda od djela te na taj način dodatno potaknuti inovacije;
11. ističe izazove s kojima se mala i srednja poduzeća suočavaju pri stjecanju prava intelektualnog vlasništva i sa zabrinutošću primjećuje fragmentaciju europskog sustava intelektualnog vlasništva, koja ometa razvoj poduzeća u smislu njihove sposobnosti za sudjelovanje u procesu istraživanja i inovacija; poziva da se poduzmu koraci kojima bi se odgovorilo na problem sudskih postupaka koji se vode usporedno u više država članica EU-a; poziva na racionalizaciju i pojednostavljenje postupka te na to da mala i srednja poduzeća raspolažu točnim informacijama kako bi se olakšao postupak stjecanja prava intelektualnog vlasništva kao i na to da ih se informira o načinu na koji prava intelektualnog vlasništva mogu povećati njihovu poslovnu konkurentnost; ističe da države članice trebaju uvesti konkretne mjere za pružanje kvalitetnijih informacija i savjeta o pravima intelektualnog vlasništva i njihovu pravnom okviru u EU-u i državama članicama, uključujući stjecanje, zaštitu i upotrebu, koje se moraju adekvatno financirati te malim i srednjim poduzećima omogućiti usluge s niskim pragom; ističe da malim i srednjim poduzećima, nevladinim organizacijama te istraživačkim i akademskim ustanovama treba zajamčiti lakši pristup kao i korist od njih; naglašava potrebu za donošenjem propisa u području prava intelektualnog vlasništva kako bi se za sve aktere, a osobito one manje, zajamčili jednaki uvjeti;
12. pozdravlja obvezu Komisije da podupre potpuno i pravodobno prenošenje dviju okvirnih direktiva o autorskim pravima, koje mogu imati ključnu ulogu u revitalizaciji kulturnog i medijskog sektora; smatra da bi provedba Direktive o autorskim pravima u državama članicama trebala teći ispravno, bez odgađanja i sukladno dogovoru suzakonodavaca; ipak, izražava žaljenje zbog toga što je Komisija smjernice objavila tek tri dana prije isteka roka za provedbu; potiče države članice da uzmu u obzir smjernice Komisije kako bi direktive bez daljnje odgode i u potpunosti prenijele u svoja nacionalna zakonodavstva kao i da se u tu svrhu koriste odgovarajućim alatima za osiguravanje zaštite autorskih prava te istodobno korisnicima jamče pravo na slobodu izražavanja i umjetničke obrade; ističe ulogu Direktive o autorskim pravima u poticanju oporavka i otpornosti kulturnih i kreativnih sektora; uzima u obzir da je teritorijalno i isključivo licenciranje prava od presudne važnosti za audiovizualni sektor ne samo kako bi se zajamčila njegova kreativnost, financiranje i održivost nego i kako bi se pobrinulo za to da europski potrošači imaju pristup kulturno raznolikom sadržaju i pluralističkim medijima; naglašava da su pravna i poslovna sigurnost te regulatorna dosljednost ključne da bi se očuvala bogata kulturna raznolikost EU-a i kako bi se zajamčio prosperitet stvaratelja sadržaja kao i njihovo daljnje ulaganje u kvalitetan sadržaj;
13. pozdravlja prijedlog o uspostavi paketa instrumenata Unije za borbu protiv krivotvorenja, iznesen u Akcijskom planu za intelektualno vlasništvo; izražava razočaranje time što se drugim oblicima povrede prava intelektualnog vlasništva,

uključujući povrede autorskih prava, ne posvećuje ista razina pozornosti; potiče na razvoj posebnog paketa instrumenata za borbu protiv povreda autorskih prava, koji bi se trebao temeljiti na najboljim sektorskim praksama te biti u potpunosti integriran u Akt o digitalnim uslugama;

14. ističe aktualne probleme s kojima se suočavaju stvaratelji, umjetnici, proizvođači i zaposleni u kulturnom sektoru u pogledu autorskih i srodnih prava, osobito u kontekstu internetskog piratstva; ističe da učinkovita zaštita prava intelektualnog vlasništva mora ići ruku pod ruku s borbom protiv piratstva sadržaja i podizanjem razine svijesti opće javnosti o vrijednosti prava intelektualnog vlasništva za stvaratelje; s velikom zabrinutošću primjećuje da prema studiji Ureda EU-a za intelektualno vlasništvo iz 2019. nezakonit piratski prijenos sadržaja na internetu može dovesti do gubitka radnih mjesta u kreativnim industrijama, velikih gubitaka javnih prihoda i pada ulaganja u kreativne, novinarske i sportske sadržaje, na štetu kulturne raznolikosti i, u konačnici, europskog potrošača; konstatira da su stvaratelji, umjetnici, proizvođači i zaposleni u kulturnom sektoru i dalje prisiljeni sklapati nepovoljne ugovore, pri čemu se često odriču prava intelektualnog vlasništva bez odgovarajuće i razmjerne naknade za svoj kreativni rad; ističe da države članice moraju osigurati dostatnu zaštitu kako bi se spriječio gubitak prava intelektualnog vlasništva među autorima, stvarateljima, umjetnicima, proizvođačima i zaposlenima u kulturnom sektoru iz cijelog EU-a;
15. podsjeća na važnost industrijskih i tradicionalnih zanatskih proizvoda za europski kulturni identitet te znanja i vještine; naglašava ključnu ulogu koju u gospodarskom tkivu europskih regija, posebice ruralnih, imaju mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća koja se bave poljoprivrednim i obrtničkim djelatnostima kao i njihovu dodatnu vrijednost za kulturni turizam; primjećuje hitnu potrebu za pravnom zaštitom tih proizvoda na razini EU-a u svrhu borbe protiv njihova krivotvorenja i nepoštenog tržišnog natjecanja; ističe pozitivan utjecaj koji bi europski *sui generis* oblik zaštite tih proizvoda imao na mala poduzeća, zapošljavanje, osposobljavanje i privlačnost europskih regija, pri čemu bi omogućio i razvoj i jačanje lokalnih krugova obrtničke i industrijske proizvodnje; traži od Komisije da predloži sustav zaštite EU-a za oznake zemljopisnog podrijetla za nepoljoprivredne proizvode, koji bi se zasnivao na modelu zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla za poljoprivredne proizvode;
16. ističe da se učenici, predavači i istraživači i dalje suočavaju s problemima zbog hitnih mjera fizičkog zatvaranja obrazovnih ustanova, istraživačkih organizacija, knjižnica i arhiva; s velikom zabrinutošću konstatira da ne postoje prekogranična pravila koja pokrivaju učenje na daljinu i druge aktivnosti na daljinu koje se provode izvan EU-a, a u nadležnosti su ustanova sa sjedištem u Europskoj uniji; potiče države članice da se tim problemom pozabave na međunarodnoj razini;
17. podupire stvaranje europske digitalne platforme usmjerene na autorska prava i prava intelektualnog vlasništva, koja bi pružala pomoć i smjernice stvarateljima u područjima kulture, medija i obrazovanja kako bi im se omogućilo da imaju koristi od svih pogodnosti koje su im dostupne na razini EU-a; poziva na uspostavu posebnih obrazovnih inicijativa i inicijativa za podizanje razine svijesti čija bi svrha bila usmjeravanje mladih stvaratelja;
18. izražava žaljenje zbog činjenice da se internet naširoko upotrebljava za distribuciju

piratskog sadržaja i usluga kojima se krše prava intelektualnog vlasništva te apelira na Komisiju da prizna potrebu za djelovanjem na regulatornoj razini kako bi se zajamčilo da nositelji prava mogu zaštititi svoja prava na vlasništvo na internetu i ostvarivati ih u praksi u skladu s člankom 17. Povelje o temeljnim pravima, među ostalim, i mjerama s prekograničnim učinkom; poziva države članice da učvrste članstvo i ugovorne položaje autora i stvaratelja, kako je utvrđeno u članku 18. Direktive o autorskim pravima, u odredbama o poštenom strukturiranju prava kojim se pokrivaju ugovori o autorskom pravu, uz pomoć ugovornih odredbi i mehanizama za rješavanje sporova kako bi se osigurala pravedna naknada svim stvarateljima i uvid u ugovore o licenciranju s najvećim platformama;

19. pozdravlja Prijedlog akta o digitalnim uslugama, koji je donijela Komisija, utemeljen na načelu „ono što je nezakonito izvan interneta, nezakonito je i na internetu”; pozdravlja i uspostavu postojanog okvira za borbu protiv takvih povreda prava intelektualnog vlasništva, među ostalim, u vidu snažnije provedbe mehanizama prijavljivanja i djelovanja; ističe činjenicu da bi proaktivne mjere posrednika uvelike doprinijele borbi protiv piratstva te da bi umjetna inteligencija i lanci blokova mogli imati važnu ulogu u otkrivanju piratstva i u provedbi prava intelektualnog vlasništva; podupire upotrebu novih tehnologija u borbi protiv povreda prava intelektualnog vlasništva;
20. ističe da su kulturni i kreativni sektori patili od fragmentirane organizacijske strukture i načina rada i prije izbivanja pandemije bolesti COVID-19, djelomice i zbog, među ostalim, nedovoljno zaštićenih modela prihoda utemeljenih na intelektualnom vlasništvu; priznaje da naknada za umjetnike često nije stabilna ni sigurna jer dolazi iz raznih izvora poput ugovora, javnih bespovratnih sredstava i subvencija, zbog čega su prihodi umjetnika vrlo nepredvidivi; ističe da je kriza prouzročena pandemijom bolesti COVID-19 ugrozila egzistenciju radnika u kulturnim i kreativnim sektorima i dovela do gubitka za njih egzistencijalno bitnih prihoda; primjećuje da su za mnoge autore, izvođače i kulturne radnike prava intelektualnog vlasništva ključan izvor prihoda koji im osiguravaju ekonomsku neovisnost i financijsku sigurnost, koja je zapravo oblik socijalne sigurnosti, te da je digitalno tržište bilo jedini alat za ostvarivanje prihoda tijekom ograničenja kretanja; sa zabrinutošću konstatira da su od veće upotrebe digitalnog okruženja u kulturi uglavnom profitirali distributeri na internetu, a ne stvaratelji; stoga naglašava da je postojana i pravedna naknada za autore i zaštita njihovih srodnih prava od presudne važnosti te da države članice moraju ojačati svoje okvire prava intelektualnog vlasništva kako bi zaštitile stvaratelje i izvođače; u kontekstu iskustava stečenih tijekom pandemije konstatira da se veća kulturna i medijska produkcija može ostvariti samo ako su dostupne i potrebne tehničke i posredničke usluge, kao što su režijska asistencija te usluge pripreme i dostave hrane i pića; primjećuje da se takve usluge obično ne plaćaju licenciranjem prodaje, već su često neizravno ovisne o tome jesu li stvaratelji potpisali dobre ugovore;
21. poziva na namjensko djelovanje kako bi se svim državama članicama i njihovim građanima omogućio pristup kvalitetnim sadržajima u području obrazovanja, kulture i medija; naglašava da je za pristup sadržaju na svim jezicima EU-a potrebna financijska potpora EU-a;
22. poziva Komisiju da razmotri utjecaj platformi za video na zahtjev sa sjedištem izvan EU-a na stvaranje europskog sadržaja i način na koji te platforme komuniciraju sa

stvarateljima glazbenih i audiovizualnih djela u Uniji; sa zabrinutošću konstatira da stvaratelji, kada su prisiljeni na prihvaćanje ugovora o otkupu prava, u potpunosti bivaju lišeni svog autorskog prava ili prava autorâ; sa zabrinutošću uviđa postojanje sustava „ugovora o djelu” koji se upotrebljava u tim poduzećima, koja stječu prava intelektualnog vlasništva u zamjenu za jednokratnu isplatu i ostvaruju profit od iskorištavanja njihovih djela; konstatira da se ti ugovori o otkupu prava nameću europskim stvarateljima u okviru pravnih sustava zemalja koje nisu članice EU-a, unatoč tome što odredbe nacionalnih zakonodavstava i zakona EU-a u tom smislu djeluju odvraćajuće; poziva Komisiju da prati razvoj tog fenomena i detaljno istraži takve prakse globalnih platformi za internetski prijenos sadržaja kao i njihov utjecaj na naknadu za stvaratelje koja se temelji na pravima autorâ; naglašava da treba uspostaviti mehanizme za odgovarajuću naknadu za stvaratelje sadržaja i iskorištavanje njihova rada diljem EU-a; ističe važnost specifičnih mjera i potpore za stvaratelje digitalnog sadržaja;

23. naglašava važnost uloge intelektualnog vlasništva kao ključnog pokretača gospodarskog rasta; poziva na to da se u budućnosti u EU-u intelektualnom vlasništvu dodijeli važna uloga na temelju djelovanja čiji je cilj promicati jednake uvjete na globalnoj razini, zaštitu od povreda prava intelektualnog vlasništva, zadržavanje tehnološkog suvereniteta EU-a te pospješivati europske zelene i digitalne transformacije; ističe da intelektualno vlasništvo već ima ključnu ulogu u digitalnoj transformaciji Europe; naglašava da bi inovacije trebale ići ruku pod ruku s kreativnošću i digitalizacijom, dok pandemija u fokus stavlja potrebu za ključnim novim tehnologijama, osobito u zdravstvu i obrazovanju; napominje da je nužno uspostaviti sustav zaštite europskih poduzeća od kibernetičkih napada te od posljedičnog gubitka poslovnih tajni;
24. pozdravlja predanost Komisije u traženju snažne zaštite za intelektualno vlasništvo u budućim sporazumima o slobodnoj trgovini i u osiguravanju pune provedbe tih zaštitnih mjera u postojećim sporazumima; međutim, izražava žaljenje zbog toga što sadašnji predložak za prava intelektualnog vlasništva u sporazumima o slobodnoj trgovini ne odražava stupanj zaštite koju pružaju pravila EU-a; podsjeća Komisiju na to da potpisnici sporazumâ o slobodnoj trgovini drugačije tumače prava intelektualnog vlasništva od EU-a i da najveća prijetnja intelektualnom vlasništvu dolazi izvan Unije; preporučuje da se u poglavljima o intelektualnom vlasništvu sporazuma EU-a o slobodnoj trgovini predstavi model EU-a za autorska i srodna prava, kojim se vrednuju prava intelektualnog vlasništva autorâ i njihovo pravo na stalnu naknadu za iskorištavanje njihovih djela u svim medijima.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	31.8.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 28 -: 0 0: 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Chiara Gemma, Alexis Georgoulis, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Ryszard Antoni Legutko, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaaß, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Vlad-Marius Botoş, Loucas Fourlas

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

28	+
ECR	Ryszard Antoni Legutko, Dace Melbārde, Andrey Slabakov
ID	Gilbert Collard, Gianantonio Da Re
NI	Chiara Gemma
PPE	Asim Ademov, Loucas Fourlas, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Monica Semedo
S&D	Hannes Heide, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Niklas Nienäb, Salima Yenbou

0	-

1	0
S&D	Petra Kammerevert

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	30.9.2021
Rezultat konačnog glasovanja	+: 21 -: 3 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Pascal Arimont, Gunnar Beck, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Ibán García Del Blanco, Jean-Paul Garraud, Mislav Kolakušić, Sergey Lagodinsky, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Marcos Ros Sempere, Stéphane Séjourné, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Lara Wolters
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Patrick Breyer, Daniel Buda, Emmanuel Maurel, Nacho Sánchez Amor, Kosma Złotowski
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Isabel Benjumea Benjumea

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

21	+
PPE	Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Daniel Buda, Geoffroy Didier, Axel Voss, Marion Walsmann
S&D	Ibán García Del Blanco, Marcos Ros Sempere, Nacho Sánchez Amor, Tiemo Wölken, Lara Wolters
Renew	Pascal Durand, Karen Melchior, Stéphane Séjourné, Adrián Vázquez Lázara
ID	Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton
ECR	Raffaele Stancanelli, Kosma Złotowski
The Left	Emmanuel Maurel
NI	Mislav Kolakušić

3	-
ID	Gunnar Beck
Verts/ALE	Patrick Breyer, Sergey Lagodinsky

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani